

Mare

**'Ik functioneer
fucking goed!'**

Pagina 9

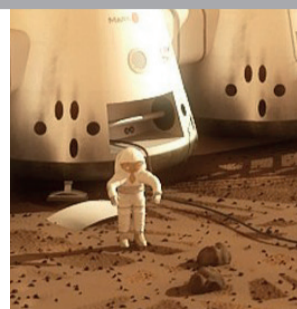
**Exitpoll gemeenteraads-
verkiezingen: 'Om negen
uur belt Ron Fresen ons'**

Pagina 5

**Optimistische bioloog:
laten we neushoorns
uitzetten in Europa**

Pagina 7

**Mars One gelooft nog
steeds in de missie. 'De
aarde is nu wel ontdekt'**

Pagina 8

Trumps 'wall' is één grote grap

Met alleen staal en beton los je grensproblemen niet op, zeggen experts

In de tunnels van Nogales, onder de grens van Amerika en Mexico, spelen agenten van de Border Patrol en smokkelaars een kat-en-muisspel. Foto US Border Patrol

Voor zijn boek *The Politics of Borders* trok Matthew Longo naar de grens tussen Mexico en de Verenigde Staten. In Nogales graven smokkelaars zoveel tunnels dat bewakers vrezen dat de stad instort.

DOOR VINCENT BONGERS 'Het meest indrukwekkende wat ik heb gezien, is het detentiecentrum waar illegale Mexicaanse migranten vastzitten die op de grens met Amerika zijn opgepakt. Wat je daar aantreft, is echt verontrustend. De autoriteiten verzamelen hun biometrische gegevens, een obsessieve jacht op data. De gevangenen willen hun vingeraf-

drukken niet afstaan en schrapen hun vingers tegen het beton om ze zo te ontvellen. Je ziet de sporen op de muur zitten.'

In zijn boek *The Politics of Borders* schetst de Amerikaanse politicoloog Matthew Longo de ontwikkeling van grensbewaking sinds de aanslagen van 11 september 2001.

'Toen ik in 2007 begon, waren grenzen en migratie veel minder een thema en moest ik vechten voor mijn onderzoek', zegt Longo, die sinds kort aan de Universiteit Leiden is verbonden.

'Doordat Trump nu al een tijdje aan het schreeuwen is over zijn muur, heb ik zowaar voordeel van de president. Daar voel ik me uiteraard heel erg slecht over. Zijn *wall* is een politiek circus. Als hij zoge-

naamd prototypes gaat bekijken, is dat één grote grap. Het bewaken van een grens is een gigantische operatie. Niemand binnen de beveiligingsindustrie denkt dat je met beton en staal de problematiek van terrorisme, drugshandel en migratie kunt oplossen. Dat gepraat over die stomme muur is oppervlakkig en zinloos.'

Longo trok naar een hotspot op de 3145 kilometer lange grens tussen Amerika en Mexico. 'Ik wilde naar een plek waar de actie plaatsvindt. Je hebt een stad in de staat Arizona die Nogales heet en grenst aan de Mexicaanse plaats met dezelfde naam. Tussenin is een hek geplaatst, van brede, roestige spijlen. Ik was verbaasd, want ik had een enorme betonnen muur ver-

wacht. Deze afscheiding stelt niets voor: je kunt er gemakkelijk een pakketje cocaïne doorheen steken. De grensbewakers vertelden mij dat ze geen betonnen muur hebben omdat ze zo zelf zicht kunnen houden op de andere kant van de grens. Je kunt de Mexicaanse kinderen die stenen naar je gooien tenminste in de gaten houden, zonder een controlecentrum vol met monitors, al wordt er natuurlijk allerlei *surveillance tech* gebruikt.'

Maar de smokkel van mensen en goederen vindt in Nogales plaats onder de grond: het barst er van de tunnels die onder de grens doorlopen. 'Een dezer dagen zakt de hele stad twintig meter naar beneden', vertelde een voormalig hoofd van de Amerikaanse Border Patrol dat

meer dan honderd tunnels ontdekte, aan Longo.

Tegelijkertijd is de grensbewaking er een enorme industrie geworden. 'Je hebt in de buurt van Nogales elk jaar een grote beurs waar hightech detectiemateriaal wordt getoond: tunnelrobots, fancy drones met hypergevoelige camera's, kleine luchtschepen met geavanceerde radarsystemen, bewegingssensoren en seismografen.'

En toch gaat het niet altijd goed. 'Sommige apparatuur geeft nog wel eens een vals signaal. Dan rukt de grenspolitie met een hoop manschappen uit voor een kudde op hol geslagen koeien. Dat is een dure grap natuurlijk.'

> Verder lezen op pagina 3

Alle spijbelexperts verzamelen

Waarom gaan scholieren niet naar school? Voor het eerst staken internationale experts de koppen bij elkaar, op zoek naar de oplossing.

Pagina 3

Prof aan de haal met ontdekking student

Dat blijkt uit een rapport van de integriteitswaakhond LOWI, die vorig jaar veertien zaken afhandelde, waarvan vijf over de Universiteit Leiden.

Pagina 4

Collegegeld niet halveren, zegt Raad

De Raad van State kraakt het wetsvoorstel van minister Van Engelshoven om het collegegeld voor eerstejaars te halveren. 'Dit lost niets op.'

Pagina 4

Chinese PhD's hebben het zwaar

De taalbarrière maakt integreren lastig, en Chinese promovendi lopen tegen cultuurverschillen aan. Ook voelen ze zich niet erkend door hun universiteit.

Pagina 5

Bandirah Pagina 12

Geen commentaar

Af door Ome DUO

DOOR ANOUSHKA KLOOSTERMAN Even opgelet! Voor pakweg de helft van jullie, onze lezers, lijkt het nog een ver-van-je-bed-show. Maar blijf nog even hangen. Want voor je het weet ben je afgestudeerd. En dan komt er een moment dat je op een vrijdagavond met vrienden aan de bar zit, en beseft dat jullie heftig aan het discussiëren zijn over...

...hypotheeken.

Dat moment geeft misschien een korte vlaag semi-trots gevoel van volwassenheid, maar dan voel je het vingertje van Ome DUO op je schouder tikken. Want die studieschuld moet afbetaald worden. Geen probleem, denk je dan. Het was de dag waarvan je wist dat 'ie zou komen.

Misschien ben je gerustgesteld door het verhaal dat je studieschuld is niet geregistreerd bij het Bureau Krediet Registratie, dus dat het niet meetelt voor je hypotheek. Ook de meerderheid van de politieke partijen vindt dat prima zo. De rente van de studieschuld is laag, de aflossingsvoorwaarden gunstig. Geen enkele reden om een studieschuld op dezelfde manier te behandelen als een creditcardschuld, of die van een abonnement met telefoon.

Ook banken verkondigen trots dat je met een studieschuld gewoon een hypotheek kunt afsluiten. Kom maar, lokken ze op hun sites, bel ons. Kijk wat er mogelijk is.

Niet veel, blijkt. Volgens de rekenprogrammaatjes van de banken krijgt je met een (gemiddelde) studieschuld van twintigduizend euro en een (redelijk gemiddeld) jaarinkomen van dertigduizend per jaar, een hypotheek van plusminus 90 duizend euro. Op Funda staat in regio Leiden één garagebox

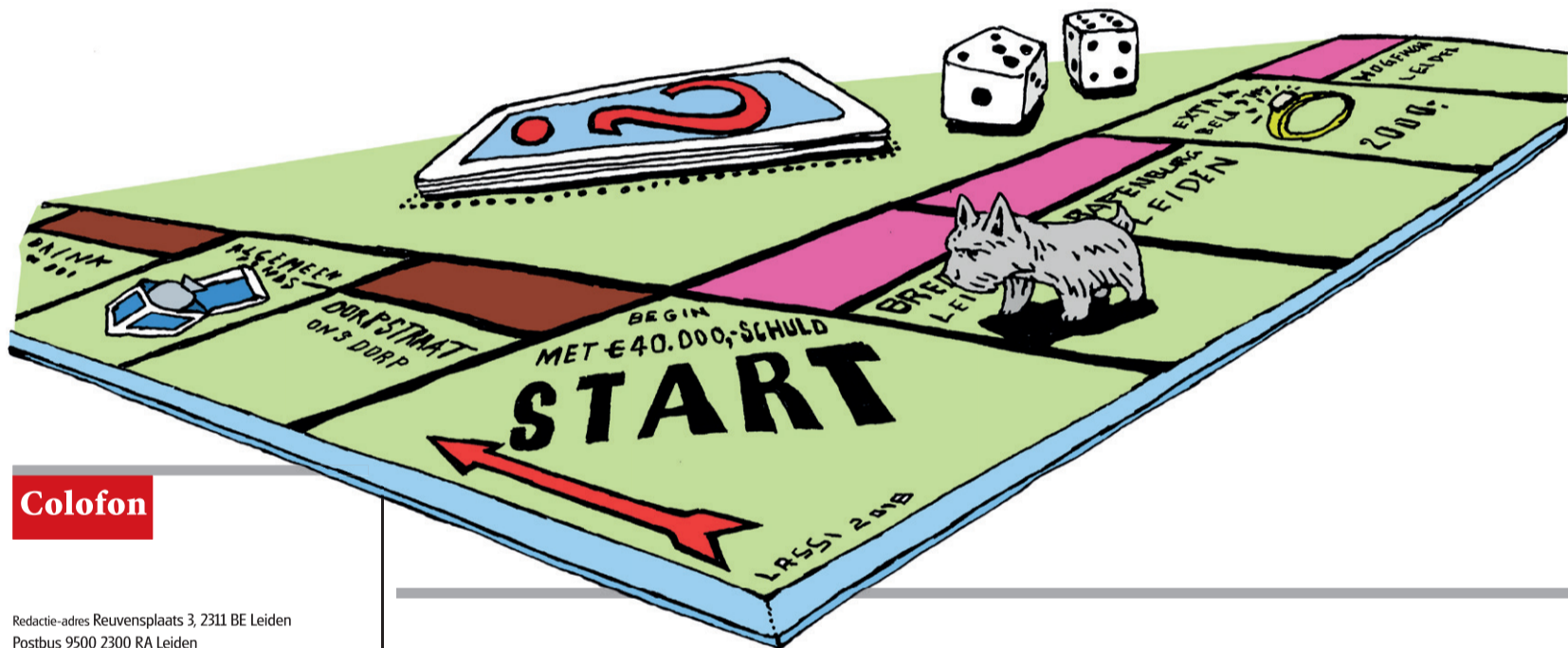
à 98 duizend euro, dus met wat spaargeld zou dit nog net moeten lukken.

De grove rekensom leert dat alles wat je leent, dubbel van je hypotheek afgaat. Méér lenen tijdens je studie om alvast te sparen voor een huis, zoals sommigen doen, heeft dus ook geen zin. Zonder studieschuld had de bovengenoemde voorbeeldstarter 130 duizend euro kunnen lenen, en daar kan je in theorie wel net een appartementje van kopen. Voor de studenten in het nieuwe leenstelsel ligt het iets gunstiger, al hebben zij gemiddeld wel een hogere schuld.

'Maar dan lieg je toch?' zeggen behulpzame kennissen. Verleidelijk. Je zou niet de enige zijn. Vier op de tien afgestudeerden doen het, blijkbaar. Maar het kan toch nooit de bedoeling zijn dat de mogelijkheid om een huis te kopen afhangt van je pokerface tijdens een gesprek met de hypotheekadviseur? En wat als er problemen van komen?

De logica is dat je minder kan uitgeven aan een hypotheek vanwege de maandelijkse DUO-lasten, en banken dekken zich graag in. Het maakt dus ook niet uit of je opeens de helft van de studieschuld aflost, tenzij je dit doet vóórdat je ook echt moet terugbetalen. Het maandbedrag blijft daarna namelijk hetzelfde, tot alles is afgelost.

Te arm voor een hypotheek en afgewezen door de banken toog je dan naar de particuliere huurmarkt. Zij willen je wel hebben. De wringende ironie is dan wel dat je daar maandelijks met gemak het dubbele neerlegt voor een vergelijkbaar appartementje. Terwijl je dan óók gewoon aan DUO betaalt. Er moet toch gewoond worden, wat moet je anders?

Colofon

Redactie-adres Reuvensplaats 3, 2311 BE Leiden
Postbus 9500 2300 RA Leiden
Telefoon 071-527 7272
Website mareonline.nl
E-mail redactie@mare.leidenuniv.nl
De redactie is op vrijdag gesloten.
Oplage circa 15000
Hoofredactie
Frank Provoost frank.provoost@mare.leidenuniv.nl
Redactie
Vincent Bongers vbongers@mare.leidenuniv.nl
Bart Braun bbraun@mare.leidenuniv.nl
Anoushka Kloosterman a.s.kloosterman@mare.leidenuniv.nl
Susan Wichgers s.wichgers@mare.leidenuniv.nl
Daniëlle Tuk (stagiaire) danielle.tuk@live.nl
Medewerkers
Femke Blommaert · Mattijn de Groot · Holger Gzella ·
Monica Preller · Marit de Roij · Benjamin Sprecher
Fotografie Taco van der Eb · Marc de Haan
Illustraties Bas van der Schot · Bandirah · Silas.nl
Basisonderwerp Roeland Segaar, Dokwerk Communicatie
Art direction en vormgeving Marcel van den Berg
Drukwerk Rodi Rotatiedruk, Broek op Langedijk
Advertenties Bureau van Vliet B.V.
Postbus 20 2040 AA Zandvoort
Telefoon 023 - 571 47 45
Redactieraad
Prof. dr. J.C. de Jong (voorzitter) · Prof. dr. F. Israel (vice-voorzitter) · Asel Arykbaeva · Esmee Braam · Prof. dr. Willem van der Does · drs. Bart Funnekotter · drs. Malou van Hintum · Bas Knapp · Prof. dr. Rick Lawson · Josephine Say · Bo Steehouwer
Jaarabonnementen
Een jaarabonnement op Mare loopt van september t/m juni. Belangstellenden kunnen Mare thuisgestuurd krijgen door €35 over te maken op IBAN NL68RAB00103257950 ten name van Universiteit Leiden (o.v.v. Mare en SAP-nummer 6200092091) en vervolgens een bevestigingsmail met daarin hun adres te sturen naar redactie@mare.leidenuniv.nl. Studenten betalen €25.
Ter controle graag in de bevestigingsmail ook het studentnummer vermelden.
Adreswijzigingen, klachten en opmerkingen over de toezending redactie@mare.leidenuniv.nl 071-5277272
Ingezonden mededelingen
Mededelingen voor het op donderdag verschijnende nummer moeten uiterlijk de voorafgaande donderdag 16.00 uur in het bezit van de redactie zijn.
ISSN 0166-3690

Column

Debilisering van het onderwijs

Toen ik klein was mocht ik van mijn ouders mijn Game Boy niet meenemen naar mijn kamer als ik ging slapen. Ik zou dan in bed alleen maar spelletjes gaan spelen en dat zou mijn nachtrust niet ten goede komen. Daar had ik maar mee in te stemmen, mijn ouders hadden het immers voor het zeggen en zij wisten wat goed voor me was.

Inmiddels ben ik student en volwassen en word ik geacht dit soort keuzes zelf te kunnen maken.

Behalve wanneer het op mijn voorkeuren omtrent het maken van aantekeningen in hoorcolleges aankomt. Dan zijn er docenten die me aan het handje willen nemen met een algeheel verbod op laptops in collegezalen. Studenten zouden op hun laptop alles wat hun docent zegt letterlijk overschrijven en geen verschil meer kunnen zien tussen hoofd- en bijzaken, is het adagium. Ze slaan veel minder van het college op en leiden zichzelf en anderen voortdurend af met sociale media.

Al deze dingen zijn waar. Regelmatig zie ik uitgebreide zoektochten naar nieuwe pumps op de rijen voor me, of kan ik meelezen met chatgesprekken die bepaald niet voor mijn ogen bestemd zijn. Een enkele keer zie ik vanuit mijn ooghoeken zelfs een complete voetbalwedstrijd waar een groepje studenten zonder geluid naar zit te kijken. Allemaal niet erg bevorderend voor het leerproces. Maar verbieden, als ware het een kleuterschool? Natuurlijk niet. Tenzij je perfect afgerichte zombies zonder eigen verantwoordelijkheidsgevoel wilt kweken.

Nu wekt de universiteit tegenwoordig de indruk dat ze dat inderdaad in haar doelstellingen heeft opgenomen. Er worden tussentoeetsen afgenomen, bijeenkomsten over studievaardigheden georganiseerd en talloze reminders verstuurd over het inschrijven voor tentamens. Het meest surrealistisch zijn wellicht de verplichte scriptieseminars waarin aan studenten die in de laatste fase van hun studie zitten wordt uitgelegd hoe ze een onderzoeksvraag opstellen en wat voor bronnen ze kunnen gebruiken om die te beantwoorden, dikwijls vergezeld van inleverdata voor de eerste

hoofdstukken of de literatuurstudie – je zou studenten maar blootstellen aan een greintje eigen verantwoordelijkheid en planning. Stel je voor dat ze een verkeerde inschatting maken, falen en leren hoe ze dingen beter kunnen aanpakken. Dat moeten we niet hebben.

Van deze debilisering van het onderwijs zijn laptops in collegezalen het volgende slachtoffer. Docenten weten dat de meeste studenten er niet goed mee kunnen omgaan en dus moeten ze domweg worden verboden. Alsof je het klimaatprobleem oplost met een verbod op broeikasgasen. Laptops zijn er nu eenmaal en hun aanwezigheid in hoorcolleges zal alleen maar toenemen. Bepaalde veranderingen zijn niet tegen te houden, hoe vervelend we ze ook vinden.

Ik hoorde een hoogleraar ooit tegen een groep studenten briesen dat laptops er bij hem 'echt niet meer inkomen'. Ze keken hem meewarig aan. Je kunt studenten adviseren om met pen en papier te werken of hun internetverbinding uit te schakelen tijdens het college, maar als ze dat niet doen houdt het op. Laat ze dan maar zakken voor hun tentamens, dat is hun eigen probleem. Een universitair diploma staat toch ook voor zelfstandigheid en gezond verstand? Vraag de laptopgebruikers om achter in de zaal te gaan zitten zodat ze in ieder geval geen anderen afleiden en het probleem lost zichzelf op. En als ze echt alleen maar naar hun scherm zitten te turen en geen aandacht hebben voor het college, moet je de oorzaak als docent misschien wel bij jezelf zoeken.

Naarmate de tijd vordert zullen studenten alleen maar bedreven worden in het werken met laptops tijdens hoorcolleges. In het basisonderwijs en op middelbare scholen wordt steeds meer digitaal gewerkt. Verandering vinden veel mensen eng en technologische al helemaal, maar tenzij je als docent als een wereldvreemde nazi bekend wilt staan, kun je je studenten er maar beter vrij in laten. Je bent hun moeder niet.

MARIT DE ROIJ is student geschiedenis en Russische studies

Mensen

Het medicijn tegen spijbelen

Kenners buigen zich over schoolverzuim

Waarom gaan scholieren niet naar school? Voor het eerst staken internationale experts de koppen bij elkaar, op zoek naar de gouden oplossing. Het probleem is dat ze vaak niet eens weten of ze het wel over hetzelfde hebben.

DOOR ANOUSHKA KLOOSTERMAN *'It's a mess'*, verzucht psycholoog Malin Gren Landell, uit Zweden. Haar Amerikaanse collega, *social worker* Carolyn Gentle-Genitty van Indiana University, valt haar bij: *'It's messy. But we're fixing it.'*

Eenentwintig experts uit elf verschillende landen staken vorige week de koppen bij elkaar over wat zij een universeel probleem noemen: schoolverzuim. Dat is een paraplueterm: je kan aan spijbelen denken, maar veel scholieren blij-

ven thuis om hele andere redenen.

'Er zijn verschillende types', zegt David Heyne, universitair hoofddocent psychologie in Leiden. 'Spijbelen, *truancy*, is stiekem school overslaan zonder het aan de ouders te zeggen. Maar je hebt ook schoolweigering, als kinderen thuis blijven vanwege emotionele redenen, bijvoorbeeld bij een depressie. En *school withdrawal*, als het vanuit de ouders komt. Die categorie wordt vaak onderschat.'

Hij waarschuwt bovendien voor nog een type schoolverzuim. '*School exclusion*, gemotiveerd door de school.' Sommige scholen weren slecht scorende scholieren van het eindexamen, om het slagingspercentage hoog te houden. Ook in Nederland: scholierenorganisatie LAKS krijgt er jaarlijks tientallen klachten over.

Dát het een groot probleem is, weten de aanwezige psychologen, *social*

workers en onderwijsdeskundigen allemaal. 'Elke gemiste schooldag heeft een impact op de resultaten, zegt Heyne. Het kan bovendien ernstige gevolgen hebben: 'Psychische klachten, niet afstuderen, werkloosheid, conflicten, problemen met familie en gezondheid', somt Gren Landell op.

Hóe groot het probleem precies is, kunnen ze alleen niet zeggen. Want ondanks de talloze studies die over het onderwerp zijn gepubliceerd, is het werkveld versnipperd. Er zijn geen vastgelegde definities van wanneer je het nou over spijbelen hebt, of over schoolweigering, of wanneer er überhaupt sprake is van een 'probleem'. Het vergelijken van studies wordt dan als het vergelijken van appels met peren.

Het doel is een gouden standaard: richtlijnen voor scholen om problemen sneller te signaleren, en beter op te lossen. 'En we willen beter voor-

spellen wanneer het kind risico loopt', zegt Glenn Melvin van Monash University, afgereisd uit Australië.

Maar dan is wel een gezamenlijk startpunt nodig, en dat is er nu niet. 'Als iemand het woord *truancy* gebruikt en ze bedoelen *spijbelen*, terwijl iemand uit bijvoorbeeld Japan met *truancy* zowel spijbelen als schoolweigering bedoelt, kan je onmogelijk vergelijken of begrijpen wat er internationaal aan de hand is,' zegt Heyne.

Culturele verschillen maken het plaatje bovendien nog complexer. 'De presentatie over Japan was *mind boggling*', vond Gentle-Genitty. 'Als je daar oud genoeg bent, krijg je gewoon een diploma, ongeacht of je wel of niet aanwezig was op school.'

De staat Louisiana, naast Texas in het zuiden van de VS, kampte met grote aantallen studenten die op regelmatige basis van school wegbleven, vertelt ze. Wat bleek: het was

tijdens het rivierkreeftjesseizoen, en de kinderen moesten helpen bij de visserij. 'De scholen weten dit, en de kinderen worden niet gestraft.'

Gren Landell: 'Dit mag je best opschrijven: *it's bad*, in Zweden. We staan bovenaan als het gaat om laatkomen en spijbelen. Er zijn verhalen over kinderen die twee tot vier jaar wegblijven van school, en als journalisten ons vragen hoe vaak dit voorkomt, weten we het niet. We verzamelen er geen data over. Dus er is een verhaal, maar geen antwoord.'

Als leerlingen een paar uur spijbelen, lossen scholen in Nederland dit zelf op. Maar als kinderen in vier weken meer dan 16 uur afwezig zijn, moet de school dit bij de gemeente melden. Dat gebeurde vorig schooljaar 66.000 keer. Hoewel het grootste gedeelte daarvan om spijbelaars ging, bleven 4000 scholieren langer dan drie maanden ongeoorloofd thuis.

Waar stopt Mexico en begint Amerika?

> Vervolg van de voorpagina

Het is een kat-en-muisspel, zegt Longo. Als bewakers door de nauwe, ondergrondse gangen kruipen, ruiken ze soms nog sigarettenrook of horen ze stemmen van vluchtende smokkelaars. 'Een agent van de Border Patrol vergeleek het met het spel *Whac-A-Mole*: elke keer als je dreun geeft op de mol die zijn kop uit het gat steekt, duikt er weer een mol op uit een ander gat. Je blijft bezig.'

En ook de tegenpartij past zich voortdurend aan. 'Smokkelaars bouwen steeds geavanceerdere tunnels met verlichting, aircó en detectieapparatuur. Ook zij gebruiken drones, die steeds goedkoper worden, om cocaïne naar de andere

kant van de grens te vliegen. Vroeger knutselden ze die trouwens zelf door vleugels aan een grasmaaiermotor te zetten. Dan kon er in een keer honderd kilo drugs mee.'

Trump en ook Europese landen richten zich tevergeefs op het opwerpen van nieuwe barrières, zegt Longo, terwijl samenwerking tussen landen veel verstandiger zou zijn. 'Het is al lang niet meer zo dat één soevereine staat de grens beheerst – als dat al ooit zo is geweest. Ook in Nogales werken Mexicanen en Amerikanen juist steeds meer samen. Ze coördineren patrouilles en voeren samen missies uit. Nog veel belangrijker is dat er heel veel inlichtingen worden gedeeld. Het wordt steeds moeilijker om te zien

waar Mexico begint en de Verenigde Staten ophouden.'

Uiteindelijk is tegenhouden van goederen en mensen symptoombestrijding. 'Het dieper liggende probleem is de vraag naar drugs. Daarnaast is de Amerikaanse economie behoorlijk afhankelijk geworden van migranten, legaal én illegaal. Je kunt wel heel erg boos naar Mexico kijken, maar dat land heeft weer te maken met migranten uit Midden-Amerika. Het hangt allemaal samen.'

DOOR VINCENT BONGERS

Matthew Longo, *The Politics of Borders. Sovereignty, Security, and the Citizen after 9/11* Cambridge University Press

Foto's US Border Patrol

'Dit wringt met burgerrechten'

'Als ik vlieg, is er vaak gedoe bij de douane', zegt politicoloog Matthew Longo, die geïnteresseerd raakte in grenspolitiek door persoonlijke ervaringen.

'Voor de aanslagen van 11 september was de Amerikaanse beveiliging op vliegvelden heel matig en ontbrak die vaak vrijwel helemaal bij havens. Het idee van *full-body scans* was in de jaren negentig nog idioot. Dat kun je nu niet meer voorstellen.

'Ik heb inmiddels van alles meege-

maakt. Ik heb urenlang belachelijke vragen moeten beantwoorden. Ze hebben mijn papieren afgenomen. Er is een dossier over mij opgebouwd waar ik op de meest onverwachte momenten last van heb.

'Ik ben zelfs wel eens onder escorte van de autoriteiten uit een vliegtuig verwijderd. Nadat ik met mijn vrouw in Jemen was geweest, werden we apart verhoord. We waren via Cairo naar huis gevlogen, vertelde zij. Ik had Egypte niet vermeld. Door dat

kleine verschil zijn we allebei nu eens twee uur extra verhoord.'

We leven in een wereld waarin terrorisme nu eenmaal de realiteit is, erkent Longo. 'Het is noodzakelijk dat er beveiliging is, maar het is heel belangrijk dat we scherp in de gaten houden wat de beveiligers doen en waarom ze dat doen. De controlezones wordt steeds uitgebreider. Dat wringt steeds meer met de burgerrechten. Het bevalt mij niet dat we steeds meer in de gaten worden gehouden.'

Nieuws

Zaak dreiger gesloten

Oud-rechtenstudent Mohammed K. werd in november 2016 door het gerechtshof in Den Haag veroordeeld tot een taakstraf van zestig uur voor het met de dood bedreigen van de inmiddels gepensioneerde universitair hoofddocent rechten Arthur Elias. De in Wassenaar woonachtige K. kreeg deze straf voor het sturen van dreigbrieven aan Elias. Als voorzitter van de examencommissie had Elias een aantal keer met K. te maken gehad. De voormalig student ging in cassatie bij de Hoge Raad. Deze heeft het beroep echter niet-ontvankelijk verklaard. Dat betekent dat K. alsnog zijn taakstraf moet doen.

Open Access

Nederlandse universiteiten moeten in 2024 al hun wetenschappelijke artikelen publiceren zonder betaalmuren: open access. Zelf willen ze in 2020 al zo ver zijn, schrijft universiteitskoepel VSNU in een overzichtsrapport. Uit de cijfers in dat rapport blijkt dat het nog lang niet zo ver is. In 2016 was slechts 42% van het werk open; in Leiden 32%. Twintig procentpunt van die 42 procent is volgens de VSNU te danken aan de 'big deals', de collectieve onderhandelingen tussen de universiteitsbibliotheken en de wetenschappelijke uitgevers. Vrijwel tegelijkertijd met het rapport berichtte de VSNU over twee van zulke deals, met de uitgevers Springer Nature en Oxford University Press. Bij OUP gaan in 2019 en 2020 alle Nederlandse artikelen op de open access-stand. Bij Springer Nature was het percentage in 2017 84%.

Verbanning UVSV voorbij

De Hogeschool en Universiteit Utrecht hebben de banden met de Utrechtse Vrouwelijke Studenten Vereniging (UVSV) hersteld. De bestuursbeurzen en basissubsidie waren opgeschort en het bestuur was niet meer welkom op academische plechtigheden nadat het programma *Rambam* vijf niet gemelde incidenten tijdens de KMT aan het licht bracht. De UVSV en de Actiecommissie Introductietijd Utrecht hebben de incidenten onderzocht en genuanceerd. Medicijnen zijn niet weggegooid maar kwijtgeraakt, er is niet gespuugd naar een feut maar een tong uitgestoken en een dranghek in het gezicht was een ongeluk. Wel had het gedwongen voeren gemeld moeten worden, en paste brassen niet binnen de gedragscode. De UVSV mag weer naar academische plechtigheden en krijgt weer bestuursbeurzen. De basissubsidie krijgen ze weer als de volgende KMT volgens de gedragscode verloopt.

FGGA-decaan stopt

Hoogleraar International Governance Kutsal Yesilkagit is per 15 maart gestopt als decaan van de Faculteit Governance and Global Affairs in Den Haag. Hij was sinds januari 2016 decaan maar gaat zich nu weer volledig richten op het onderwijs en onderzoek binnen het instituut Bestuurskunde, aldus een bericht van het college van bestuur. De universiteit is nog op zoek naar een vervanger.

Escobar wordt Labs

De bar op de campus van de TU Delft is van naam veranderd. Hij heette Escobar, volgens de eigenaar een afkorting van 'Espresso Coffee Bar'. Die naam vonden Latijns-Amerikaanse studenten beledigend, omdat Pablo Escobar een drugsbaron uit Colombia was die veel mensen vermoordde. Ze dienden een klacht in bij de TU Delft, maar die kon de bar alleen verzoeken de naam te heroverwegen en dat had geen verandering tot gevolg. Daarop begonnen de studenten een petitie, waarna de naam is veranderd in Café Labs.

Rectificatie

In de vorige *Mare* stond een bericht over de verhuizing van de bachelorspecialisatie Nederlandse politiek van politieke wetenschappen (Politologen terug naar Leiden', 15 maart 2018). Het gaat hier echter om een masterspecialisatie.

'Dit gaat niets oplossen'

Raad van State uit forse kritiek op halvering collegegeld eerstejaars

Minister Ingrid van Engelshoven van Onderwijs heeft een wetsvoorstel om het collegegeld voor eerstejaars te halveren naar de Tweede Kamer gestuurd. De Raad van State vindt het een slecht plan. Ook gaat de minister een maximum stellen aan het collegegeld voor een tweede studie.

DOOR VINCENT BONGERS Het kabinet heeft besloten dat het collegegeld voor alle eerstejaars gehalveerd wordt. Studenten die een lerarenopleiding volgen, betalen ook in hun tweede jaar de helft. Van Engelshoven wil dat de regeling al aanstaande september ingaat en heeft een wetsvoorstel naar de Kamer gestuurd.

De Raad van State, een belangrijk adviesorgaan van de regering, kraakt het plan echter. De Raad ziet het grote belang van toegankelijk hoger onderwijs in. Maar volgens het kabinet is de toegankelijkheid van het hoger onderwijs op zichzelf al goed. Alleen specifieke groepen gaan niet studeren vanwege de studiekosten. 'Waarom verlaagt de regering dan toch het collegegeld voor alle studenten in het eerste jaar?', vraagt de Raad zich af. 'Het grootste deel van het geld dat de maatregel kost, komt dan terecht bij de studenten die toch al zouden gaan studeren. En niet bij de groep voor wie het is bedoeld: de studenten die zonder deze halvering niet naar het hoger onderwijs zouden gaan.'

Ook het Interstedelijk Studenten Overleg (ISO) is zeer kritisch. 'De Raad van State laat zien wat wij al dachten: deze maatregel gaat niets oplossen voor studenten', aldus een persbericht van de organisatie. 'De basisbeurs wordt niet teruggebracht

en de rente voor studenten wordt verhoogd. Studenten worden gelokt met een korting van duizend euro, om het vervolgens aan het einde van de rit zelf weer terug te betalen.'

Studentenvakbond LSVb noemt de maatregel 'symboolpolitiek.'

Van Engelshoven wil verder een maximum stellen aan het collegegeld voor een tweede studie. Voormalig minister van Onderwijs Ronald Plasterk besloot dat een student slechts voor één bachelor en één master bekostiging van de overheid krijgt. Dat betekent dat het volgen van een tweede studie veel duurder is geworden. Studenten betalen voor

een tweede bachelor niet het wettelijk collegegeld van 2.006 euro maar het door de universiteit vastgestelde instellingscollegegeld. En dat kan oplopen: Een tweede bachelor kost bij de meeste studierichtingen in Leiden 9.500 euro en een master 14.900. Er zijn echter ook duurdere opleidingen. Een bachelor bij wiskunde- en natuurwetenschappen kost dertien mille een master zestien. Een geneeskundemaster is met 22.400 euro de meest prijzige Leidse opleiding. Maar bij andere universiteiten zijn er uitschieters naar boven de 30.000 euro.

De Kamerfracties van D66 en GroenLinks stellen in een motie dat

'sommige instellingen voor het instellingscollegegeld meer vragen dan de bekostiging' van een opleiding door de overheid. De partijen willen dat daar een einde aan komt. Ze vinden dat studenten ook voor een tweede studie het wettelijk collegegeld moeten betalen.

Volgens Van Engelshoven is dat laatste niet haalbaar: dat kost de overheid namelijk 180 miljoen euro per jaar. Wel heeft de minister de Kamer beloofd maximumtarieven in te gaan stellen voor het instellingscollegegeld. De gevraagde bedragen mogen niet hoger zijn dan de bekostiging door het ministerie.

HALVE SIGAAR UIT EIGEN DOOS

Student kreeg geen credit voor ontdekking

Wetenschappelijke integriteitswaakhond LOWI heeft in 2017 veertien zaken afgehandeld. Een verzoek is ingetrokken. Vijf van de verzoeken tot behandeling gaan over de Universiteit Leiden.

Dat blijkt uit het jaarverslag van de organisatie. De Universiteit Leiden heeft een eigen commissie wetenschappelijke integriteit die bijvoorbeeld in mogelijke plagiaatzaken advies geeft aan het college van bestuur. Het kan zijn dat een zaak niet opgepakt wordt door deze commissie. Mogelijk is er ook ontevredenheid over het geveld oordeel van de commissie of het daaropvolgend besluit van het college.

Het Landelijk Orgaan Weten-

schappelijke Integriteit kan dan gevraagd worden zich over de kwestie te buigen. De adviezen van het LOWI zijn niet bindend, maar in de regel worden ze opgevolgd door universiteitsbesturen.

In 2017 was er bij elf van de veertien zaken een inhoudelijke behandeling nodig, waarna er een advies is uitgebracht aan de betrokken colleges. Het is niet helder om welke Leidse zaken het gaat omdat alle adviezen zijn geanonimiseerd.

De behandelde zaken hebben onder meer betrekking op vermeend plagiaat, kritiek op de gebruikte methodologie, en het schenden van de geheimhoudingsplicht door in publicaties op websites in te gaan op een klacht.

De voorzitter van het LOWI, emeritus hoogleraar Rechten Roel Fernhout, gaat in het jaarverslag dieper in op het auteurschap van wetenschappelijke werken. De organisatie stelt dat een wetenschapper die niet heeft meegeschreven aan een artikel maar wiens ideeën en concepten wel gebruikt worden in het stuk, in bepaalde gevallen als coauteur moet worden vermeld.

Als voorbeeld haalt Fernhout een recente LOWI-zaak aan; het rapport vermeldt niet aan welke universiteit het speelt. Een student stelt dat een hij als eerste de ontdekking heeft gedaan waarop een artikel is gebaseerd en dat hij deze ontdekking ook heeft beschreven in zijn master-thesis. Op grond van eigen onderzoek en een

deskundigenadvies concludeert het LOWI dat de student weliswaar niet meegeschreven heeft aan het artikel, 'maar uit de gegevens op de beschikbare gestelde USB-stick blijkt dat het initiële experiment door de student is verricht.'

'De bijdrage van de student aan het artikel bestaat uit het bedenken en plannen en het uitvoeren van een eerste experiment, dat als basis voor het verdere werk heeft gediend. Hij had dan ook moeten worden genoemd als coauteur.'

Later dit jaar verschijnt er een nieuwe Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit. Het LOWI zou daarin graag een duidelijkere omschrijving willen van het auteurschap van wetenschappelijk onderzoek. **VB**

Veel masters hebben 'schijnselectie'

Universiteiten zijn onduidelijk over de selectie-eisen van hun masteropleidingen, meldt de Keuzegids, die op 'veel schijnselectie' stuitte tijdens het samenstellen van de Masterkiezer.

Met schijnselectie doelt de Keuzegids op universiteiten die op de sites over selectie-eisen praten, die uiteindelijk helemaal geen harde eis blijken te zijn. Op de site van de Universiteit Leiden staat bijvoorbeeld dat de student een Engelse

taaltoets moet afleggen om toegelaten te worden tot de master. 'Na een telefoontje met de studieadviseur blijkt de toets vaak toch niet nodig: Engels op vwo-niveau is genoeg', aldus de Keuzegids. Ook op andere universiteiten blijkt een taaltoets bij nader inzien toch niet zo'n harde eis: 'Uiteindelijk hanteert slechts 13 procent van de opleidingen een taaltoets voor Nederlandse studenten, en zelfs daar is vrijstelling nog heel vaak mogelijk.'

Andere vormen van schijnselectie

vindt de gids in Wageningen, waar veel opleidingen een 'harde eis' van de zeven gemiddeld voor de bachelor hanteren, terwijl dit bij nader onderzoek wel blijkt mee te vallen.

De Universiteit Utrecht zegt bij alle masters te selecteren. De Keuzegids komt niet verder dan 47 procent. 'Veel masters noemen als toelatingseisen namelijk alleen een passende vooropleiding, of vage condities zoals 'motivatie en talent', 'algemeen academisch denk- en werk niveau' en 'een gesprek kan onderdeel zijn

van de toelatingsprocedure.'

De Keuzegids vindt dit 'eerder een slag om de arm dan een strenge toelatingsprocedure'. En dan is er nog 'selectieve selectie': Sommige opleidingen in Tilburg laten Tilburgse studenten direct toe, terwijl die van buitenaf door een selectieprocedure moeten doorlopen. Ook in Groningen komt dit voor: 'er zijn zelfs meerdere opleidingen waar alléén Groningse studenten lijken te worden toegelaten', aldus de Keuzegids. **AK**

Goedkoop naar lege stoelen

Met cultuurpas We Are Public kan je sinds kort ook in Leiden terecht.

Campagneleider Saskia Schrijnen: hoe werkt dat?

'Wij zoeken voor 20 april 500 Leidenaars. Vanaf mei betalen die vijftien euro per maand, en wij zorgen voor een diverse programmering die je dan met je pas kan bezoeken. We Are Public is gestart nadat er een paar jaar terug flink op cultuur gekort werd. We dachten: dan gaan we het gewoon zelf organiseren.'

Iemand die naar ballet, of theater, of film, of pop of wat dan ook wil kijken, kan daar toch gewoon een kaartje voor kopen?

'Ja, maar we zien dat dat maar weinig gebeurt. Je gaat vooral naar de dingen die je al kent. Met deze pas kan je op woensdagavond kijken wat er te doen is, en besluiten daar gewoon heen te gaan. Zo kom je in aanraking met dingen die je anders niet zou zien. Je kan overigens ook naar het We Are Public-aanbod in Amsterdam, Den Haag, Haarlem en Brabant.'

Maar als er een echte top-act komt, moet ik nog steeds een los kaartje kopen.

'Je staat met deze pas meer in contact met de cultuur, en daardoor zie je ook het andere aanbod, bijvoorbeeld op het Get Lost-festival van komende zaterdag (zie p. 11, red). Er gebeuren zoveel toffe dingen, dat willen we gewoon laten zien.'

Als ik dat twee keer per maand doe, maak ik dus "winst". Wie betaalt het verschil?

'Je mede-pashouders. Daarmee draaien we quitte. Alleen om het nu in Leiden op te zetten, hebben we subsidie gekregen.'

Krijgen de artiesten dan ook minder geld, als er tientallen pashouders komen?

'Nee, we vullen alleen de lege plekken in de zaal. Dat is leuker voor de makers, en voor de podia. Die bereiken zo nieuwe mensen.'

Maar als er straks ineens tweehonderd pashouders naar Afrika Bambaataa gaan, verdient Gebr. de Nobel toch niets?

'Allereerst gaat dat niet gebeuren, want we hebben een heel divers publiek, van 12 tot 92 jaar oud. En als het wel gebeurt, vindt De Nobel dat alleen maar tof, want dan trekken ze allemaal nieuwe mensen de zaal in.'

En als 500 leden niet lukt? Stapen de Leidse podia, bioscopen en festivals er dan weer uit?
'Het gaat gewoon lukken!' **BB**

'Vanavond belt de NOS'

Studenten journalistiek houden exitpoll

Woensdagochtend om kwart over zeven staan drie masterstudenten journalistiek en nieuwe media al klaar voor de exitpoll op het stembureau aan de Langegracht. Met de antwoorden hopen ze vanavond als eerste gemeente een voorspelling te kunnen geven van de verkiezingsuitslag.

DOOR SUSAN WICHGERS Om half acht gaan de deuren van het stembureau open voor het publiek. Bij de uitgang staan Fiorella Opromolla (23), Thomas Borst (25) en Quirien Euwe (27) om aan iedereen te vragen of ze in willen vullen wat ze hebben gestemd – zowel voor de gemeenteraad als voor het referendum. Het eerste antwoord is meteen een gehaaste 'nee', maar naarmate het drukker wordt, hebben de studenten meer succes.

Een paar mensen willen hun voorkeur niet delen, maar bij de meeste weigeraars is het vooral gebrek aan tijd. 'We moeten denk ik niet meer zeggen dat het twee minuten duurt', oppert Borst. 'Het gaat veel sneller, wat dachten jullie van 25 seconden?'

'Het grootste deel van de stemmers vult de poll wel in', gokt Opromolla. Euwe: 'Bij de instructie zeiden ze dat een exitpoll meestal door ongeveer 75 procent van de stemmers wordt ingevuld. Dat leek me nogal ambitieus, maar ik denk dat wij misschien wel op 80 zitten.'

Op andere stembureaus in Leiden staan ook groepjes studenten. De locaties en steekproefgrootte zijn zorgvuldig uitgezocht, zodat de voorspelling zo representatief mogelijk is. 'We gaan natuurlijk voor het NOS *Journal*: vanavond om ne-

'Ik vind het mooi om te zien hoe goed het hier gaat, dat mensen gewoon willen meedoen.' Foto Marc de Haan

gen uur belt Ron Fresen ons', grapt Borst. 'Ik kan me niet voorstellen dat we hier tot vanavond negen uur staan. Dat is echt nog lang', vindt Opromolla.

Meewerken is vrijwillig; niet voor studiepunten, maar voor de democratie. 'Het is wel vroeg, maar leuk om eens mee te maken hoe het eraan toegaat op een stembureau', zegt Euwe. Borst maakt een vergelijking met de verkiezingen in Rus-

land van afgelopen weekend. 'Dat is echt het andere uiterste. Ik vind het mooi om te zien hoe goed het hier gaat, dat mensen gewoon mee willen doen aan zo'n exitpoll.'

Buiten verschijnt ondertussen een oudere buurtbewoner met een kartonnen bord: 'waar kiest u voor: nachtrust of pretpark?' Hij doelt op het terrein naast het stembureau, dat 'de VVD wil verpatsen'. Wat je dan wel moet stemmen als je ge-

steld bent op je nachtrust? 'Partij voor de Dieren, ChristenUnie. Een linkse partij.' En niet D66, die spelen onder een hoedje met de VVD', vult een voorbijganger aan. Het stille protest duurt niet lang. Na zo'n tien minuten stuurt de politie hem weg.

Inmiddels is het kwart voor negen, de spits lijkt even voorbij. 'Het voelt alsof ik al 'goedemiddag' zou moeten zeggen', verzucht Euwe.

Tekort Rechten is goed

De faculteit Rechten komt in 2017 uit op een tekort van zes ton. Het rechtenbestuur vindt dat echter een prima resultaat.

Vorige week besprak de faculteitsraad de financiële stand van zaken bij Rechten. Het blijkt dat de faculteit een tekort noteert van 602.000 euro op een begroting van veertig miljoen euro. 'Het is voor het eerst sinds jaren is het resultaat negatief is', vertelde Dennis Hoytink van het rechtenbestuur tijdens de vergadering.

Het is ook zeker niet de bedoeling

dat er geld overblijft, aldus Hoytink. 'Elke euro die binnenkomt moet eigenlijk worden uitgegeven en dan voornamelijk aan studenten en docenten. In dat licht is het negatief resultaat van zes ton prima. We hebben bewust instituten gestimuleerd om meer geld uit te geven. We willen voorkomen dat er geld op de plank blijft liggen, terwijl we voortdurend gesprekken hebben over de hoge werkdruk.'

Hoytink ging ook kort in op het studievoorschot. 'Het was lang onzeker of dat geld ging komen, maar

het is nu zeker dat de universiteit het gaat krijgen. Het gaat universiteitsbreed om een bedrag op de korte termijn van zeven miljoen euro, maar dat bedrag loopt op tot 25 miljoen euro.'

Het bestuur moet met de raad gaan bekijken hoe het deel voor rechten, dat nog niet is vastgesteld, wordt ingezet. 'Het is wel verstandig om daarin continuïteit aan te brengen. Dat we niet elk jaar van plan wisselen en met net gestarte projecten gelijk weer te stoppen.'

In de bestuurlijke financiële rap-

portage van Rechten staat ook vermeld waar de voorinvestering van het studievoorschot heen gaat. Zo wordt er een miljoen euro besteed aan het aantrekken van extra personeel, waardoor onder andere het aantal contacturen toeneemt. In totaal gaat het om twaalf voltijdsbanen.

Verder gaat er ruim twee ton naar excellentieonderwijs en anderhalve ton naar de toepassing van nieuwe technologieën in het onderwijs. Daarnaast heeft de faculteit een loopbaancoach voor studenten aangetrokken. **VB**

Chinese PhD's hebben het moeilijk

Chinese promovendi in Nederland ervaren moeilijkheden: een taalbarrière maakt integreren lastig, en ze lopen tegen cultuurverschillen aan. Ook voelen ze zich niet altijd erkend door hun universiteit.

Dat blijkt uit een onderzoek van Tung Tung Chan van het Leidse Centre for Science and Technology Studies. Ze schrijft daarover op de onderwijsbeleidssite *ScienceGuide*.

Chan interviewde tien Chinese PhD-kandidaten van Nederlandse universiteiten. Acht daarvan hadden Engelsprekende landen als eerste keus om te promoveren, maar zijn toch naar Nederland gekomen. Hier hebben universiteiten en leidinggevenden namelijk een betere reputatie en is het toelatingsproces makkelijker: het duurt niet lang en het is niet ingewikkeld, en er zijn geen kosten of tests aan verbonden. De Chinese promovendi ervaren

een taalbarrière. Ze hebben een lokaal dialect als moedertaal en Mandarijn als tweede taal, dus Engels leren is voor hen moeilijk en Nederlands al helemaal. Bovendien waren negen van de tien nog niet eerder in het buitenland geweest. Daardoor duurt het twaalf tot achttien maanden voordat ze zich als geïntegreerd beschouwen.

Daarnaast voelen ze zich niet erkend door de universiteit, waardoor zich niet thuis voelen. Dat

komt ook doordat ze weinig informatie over de universiteit krijgen, zoals wat er precies van hen verwacht wordt, wie ze naast hun leidinggevende kunnen benaderen voor hulp, en wat de slagingscriteria zijn.

Tussen China en Nederland zijn er cultuurverschillen die voor verwarring zorgen. Er is bijvoorbeeld een hiërarchisch verschil: in China is de leidinggevende de baas, dus vinden Chinese PhD's het heel

moeilijk om hun leidinggevende bij de voornaam aan te spreken.

Een ander voorbeeld: ze verontschuldigen zich van tevoren voor fouten om beleefd te zijn, maar Nederlanders zien dat als zwakte.

Volgens Chan (zelf afkomstig uit Maleisië) moeten universiteiten daarom focussen op de sociale en emotionele behoeften van Chinese promovendi, en moeten ze de integratie bevorderen door academische en sociale interacties. **DT**

De universiteit is geen wit bolwerk

Maak ruimte voor diverse opvattingen, zonder censuur

Safe spaces en trigger warnings slaan het academische debat dood, betogen **Lennart Visser** en **Mark van der Laan**. En diversiteit van mensen leidt niet automatisch tot verschillende visies.

Historici Bente de Leede, Larissa Schulte Nordholt, Byapti Sur en Suze Zijlstra verwijten rector Carel Stolker dat hij in zijn diesrede uitsluitend naar 'witte mannen' verwees ('Een klap in ons gezicht', *Mare* 20, 22 februari). De auteurs zijn het niet eens met Stolker's idee van 'diversiteit van opvattingen' en zien liever 'diversiteit van mensen'.

Maar die wens leidt niet automatisch tot diversiteit aan visies. Wat de auteurs hier doen is het 'essentialiseren' van mensen: geslacht en de herkomst worden tot 'essenties' gemaakt, waardoor de auteurs de individualiteit en *agency* van degenen ontnemen voor wie zij menen op te komen (alsook degenen die zij bekritisieren).

In het verlengde hiervan spreken ze over 'vrouwen en mensen van kleur die de horizon van de universiteit verbreden met hun aanwezigheid (vaak ten koste van henzelf)'.

Hoe is dit precies het geval? Binnen de Universiteit Leiden genieten de wetenschappelijk medewerkers een grote vrijheid om invulling te geven aan hun onderzoek en onderwijs, er zit dus juist iets van henzelf in. Verwachten de vier historici dan totale vrijheid in hun academische doen en laten? Geldt hetzelfde ook niet voor hun 'witte mannen'-collega's?

De rector zou de indruk wekken dat 'inclusiviteit een zaak is voor softies'. Kwalijk, oordelen de auteurs. Maar Stolker maakte zijn op-

merking in het kader van de situatie in de Verenigde Staten, waar er op de universiteiten *safe spaces* worden gecreëerd en studenten *trigger warnings* krijgen, om ze te beschermen tegen de grote boze buitenwereld. Als de auteurs dit verstaan onder inclusiviteit, dan slaan zij het debat wel degelijk dood.

In de academische debatruimte kan het er hard aan toe gaan en worden discussies op het scherpst

gebrek aan diversiteit? Is het niet ook het gevolg van bezuinigingen vanuit de Nederlandse overheid? Door de afschaffing van de studiefinanciering worden vooral mensen belemmerd uit lagere-inkomsgroepen om door te stromen. De onzekerheid van het academische leven is niet speciaal gereserveerd voor 'vrouwen en mensen van kleur' en treft alle mensen die er werkzaam zijn.

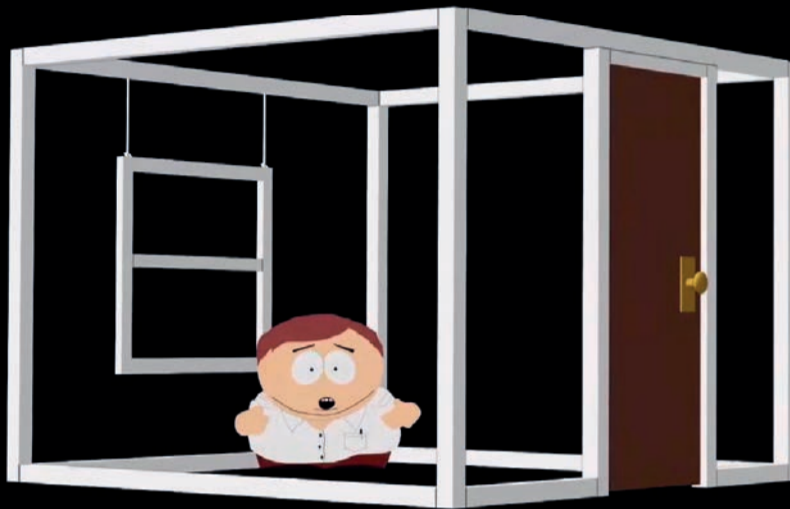
Nederlandse universiteiten laten zien dat in de afgelopen jaren het aantal vrouwelijke promovendi sterk is toegenomen. In het laatst gemeentelijk jaar 2015-2016 was er bijna een 50-50 balans. Buiten de Geesteswetenschappen en de 'harde', meer technische wetenschappen waren er zelfs aanzienlijk meer vrouwelijke promovendi dan mannelijke. Zouden de auteurs dan eenzelfde pleidooi houden om bijvoorbeeld

onderzoeken zijn gedaan door de Universiteit Leiden zelf. De problemen treffen volgens de onderzoekers vooral jonge vrouwen en deze wisselen in grotere mate naar een carrière met meer zekerheid en beter toekomstperspectief dan hun mannelijke collega's.

Dit zorgt ervoor dat er dus een kleinere vijver is van vrouwen die doorstromen naar de functies van hoogleraarschap. In de statistieken van het Rathenau Instituut kan gelezen worden dat in 2016 Nederland 4653 hoogleraren en 1361 bijzonder hoogleraren telde. Ongeveer 20 procent van alle hoogleraren is vrouw. Dit is percentage is inderdaad aan de lage kant, maar hier kan een duidelijke stijging gezien worden in de afgelopen jaren. Met andere woorden: er wordt aan gewerkt om ook hier een balans te bereiken. Dat de auteurs dit alles toewijzen aan een soort patriarchale onderdrukking vanuit de Universiteit Leiden is daarom geheel onterecht. Dit komt eerder voort uit structurele problemen die volgen uit overheidsbeleid, of uit de verschillende keuzes die mannen en vrouwen maken in relatie tot hun werk en de eisen die zij hieraan stellen.

Dat 'vooral witte mannen een vaste baan en zichtbaarheid aan de universiteit krijgen' valt te betwijfelen en ook hier geldt dat een diversiteit van mensen niet direct leidt tot meer kwaliteit. Anno 2018 is de universiteit al een stuk diverser geworden. De academie afdoen als een bolwerk van witte mannen is dan ook onrechtvaardig naar de reuzen toe op wiens schouders wij staan.

LENNART VISSER EN MARK VAN DER LAAN zijn beiden masterstudent geschiedenis

Scène uit het *South Park*-liedje 'In My Safe Space'.

van de snede gevoerd. *Safe spaces* en *trigger warnings* belemmeren dit alleen maar. Inclusiviteit is dus zeker niet voor softies. Stolker kaart dit aan door duidelijk te maken dat er juist ruimte moet zijn voor meer en diverse opvattingen, zonder censuur.

Natuurlijk klopt het dat 'de meest talentvolle mensen niet allemaal dezelfde uitgangspunten hebben'. Maar in hoeverre komt dit door een

Het is raar, schrijven de auteurs, 'dat er zoveel briljante vrouwen rond hun postdoc-leeftijd verdwijnen uit de academische wereld'. Ten eerste, hoeveel postdocs vallen uit? Wat is de doorstroom van een postdoc naar een docentschap? Data als onderbouwing zouden in dit geval prettig zijn geweest. Statistieken van het Centraal Bureau voor de Statistiek met betrekking tot het aantal promovendi aan Ne-

het 'vrouwelijke promovendi bolwerk' van de medische of de sociale wetenschappen af te breken?

Uit twee artikelen op *Science Guide* van 7 februari ('De carrière van postdocs hangt van toeval aan elkaar') en 12 februari ('Haagse en Leidse zorgen over postdocs') blijkt dat de hoge uitval te maken heeft met de onzekerheid van het academisch bestaan en de sterk gestegen werk- en prestatiedruk. Deze

Stop met schoppen tegen de letterkunde

Promotie van Onno Blom kan niet zo gegaan zijn

Wolkers-biograaf Onno Blom probeert zijn imago te redden ten koste van de faculteit die hij juist dankbaar moet zijn, constateert **Melchior Vesters**.

In de voorpublicatie van zijn laatste boek beschrijft Onno Blom de nasleep van zijn geruchtmakende promotie in oktober op zijn biografie van Jan Wolkers ('Dan maar niet promoveren', *Mare* 21, 8 maart). In het fragment doet hij een aantal misleidende suggesties over de gang van zaken rond zijn promotie, waarbij het beschermen van zijn eigen imago belangrijker lijkt dan dat van de faculteit der Geesteswetenschappen, die hij toch innig dankbaar mag zijn. In zijn vileine kritiek bedient hij zich van argumenten die sterk doen denken aan degene die zijn kroegmaat Ilya Leonard Pfeijffer hanteerde in diens *NRC*-column ('Moderne letterkundigen zijn volkomen de weg kwijt', 17 november 2017). Toen kwam de blaffer ermee weg. Nu echter moet het maar eens

afgelopen zijn met het gratuite schoppen tegen de letterkunde: het maatschappelijk belang ervan gaat boven dat van een ego.

Laten we met de feiten beginnen. Het voornaamste bezwaar van de eerste promotiecommissie tegen de biografie van Blom was dat het – zoals ook recensenten opviel – geen analytische onderzoeksvraag stelde, terwijl er toch heldere richtlijnen zijn (Marita Mathijssen, lid van de eerste promotiecommissie, in *NRC Handelsblad*, 17 november 2017) van hoe een *wetenschappelijke* biografie eruit dient te zien. Blom bedekt dit wezenlijke bezwaar door de valse oppositie te creëren tussen de leesbaarheid en wetenschappelijkheid. Opererend vanuit deze schijn tegenstelling valt hij de hedendaagse literatuurwetenschap aan met een verwijt van Karel van het Reve van veertig jaar geleden, alsof wat mischien toen gold voor onleesbaarheid tegenwoordig nog de norm zou zijn.

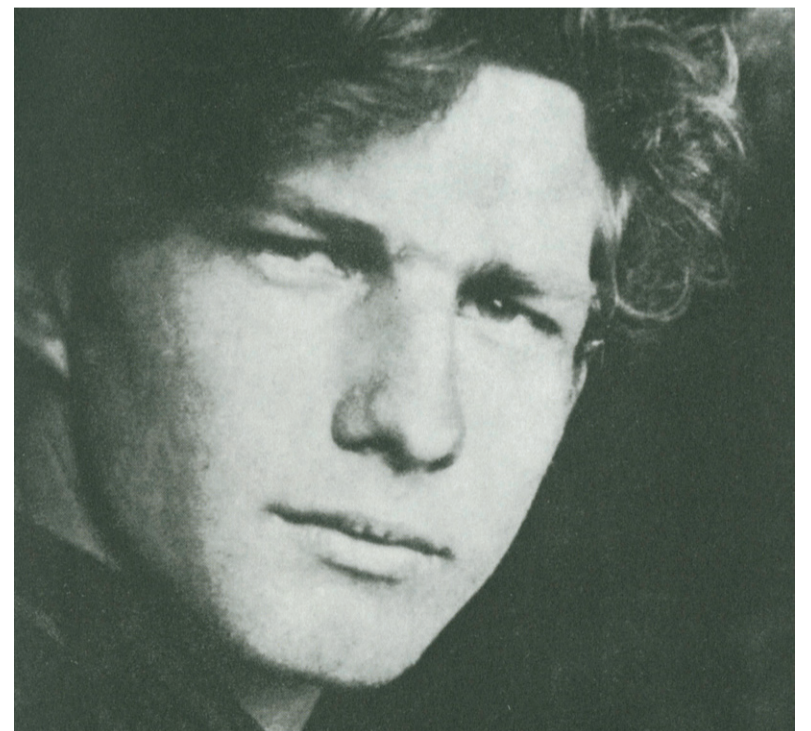
Twijfelachtig is ook Bloms 'verbijstering' over het besluit van de decaan om de eerste promotiecommissie te

vervangen. Zo kan het niet gegaan zijn. Een decaan kan wel een commissie ontbinden als er voorlopig geen zicht is op een nieuwe versie van het proefschrift. Dat er daarna een nieuwe commissie werd benoemd, kan nooit het initiatief van de decaan geweest zijn, maar alleen van Bloms promotor.

Het effect van Bloms weergave van de feiten is dat hij de sfeer creëert van een wetenschappelijk schandaal – te wijten aan moderne letterkundigen die 'volkomen de weg kwijt' (Pfeijffer) zouden zijn – waarvan hijzelf het slachtoffer werd.

Hij leidt hiermee de aandacht af van waar het werkelijk om gaat. Want: is zijn biografie een bijzonder leesbaar en goed gedocumenteerd boek? Mogelijk. Is het daarmee ook *wetenschappelijk*? Nee, oordeelde de eerste commissie – en dat zou de tweede (eveneens bestaande uit bekwaamere letterkundigen, het ging hier niet om een 'stammenstrijd' zoals Blom claimt) ook hebben gedaan indien Blom de adviezen van de eerste niet had verwerkt.

Alle toegevoegde Blom-blabla,

Jeugdportret van Jan Wolkers, in 1945.

of het nu gaat over de volgens hem kwijnende inhoud van hedendaagse letterenopleidingen – onzin, al is langer studeren (zoals zijn generatie mocht) natuurlijk bevorderlijk – of over hoe zijn bekende vader bevestigend meelas over zijn schouder, is volstrekt irrelevant.

De inzichten die we uit de hele kwestie kunnen krijgen, gaan evenwel niet over moderne letterkunde maar zijn *dankzij* dit vak mogelijk. Wat de gekrenkte auteur Blom namelijk doet, is zijn eigen imago trachten

te versterken door onder meer dat van zijn zelfgemaakte tegenstanders te besmeuren. Een auteur, kortom, die zijn status als (enigszins) publiek persoon strategisch inzet in zijn mediaoptreden. Het zou zo uit de koker van Pfeijffer kunnen komen. En het zou een prima onderwerp zijn voor een werkelijk wetenschappelijk promotieonderzoek.

MELCHIOR VESTERS studeert Neerlandistiek, specialisatie Moderne Nederlandse Letterkunde

Hij kan naar Zuid-Europa

Mensen zijn een natuurramp, maar bioloog

Chris D. Thomas blijft positief

Ja, wij mensen brengen de natuur enorme schade toe. Maar dat is niet het hele verhaal, betoogt bioloog Chris D. Thomas in zijn boek *Erfgenamen van de aarde*. Dinsdag geeft hij een lezing in Naturalis.

DOOR BART BRAUN Zo'n 251 miljoen jaar geleden kreeg het leven op aarde ongelofelijk op z'n falie. Hoe dat gebeurde, daarover zijn geologen het niet helemaal eens (enorme vulkaanuitbarstingen en een klimaat dat daarna op hol sloeg?). Maar wél over de impact: van alle fossiele soorten vóór de gebeurtenis was er na afloop nog maar een fractie over. In zee stierf 96 procent van alle soorten uit, van de gewervelde dieren op het land verdween 70 procent. Complete diergroepen, waaronder de laatste trilobieten, verdwenen voorgoed van deze planeet.

Het einde van het geologische tijdperk dat we het Perm noemen was de derde grote uitstervingsgolf op aarde, en de grootste ooit. Uitstervingsgolf nummer vijf, die 66 miljoen jaar geleden een einde maakte aan de dinosauriërs, viel hiermee vergeleken reuze mee.

Als mensheid halen we het vooralsnog niet bij het Perm-einde of de reusachtige meteoriet die het einde van het Krijt inluidde. Maar we zijn ook nog niet klaar. Overal waar we ons lieten zien op aarde, roeiden we soorten uit. Door ze op te eten of hun leefgebied te vernietigen. Door nieuwe soorten te introduceren die de plaatselijke flora en fauna opruften of wegconcurrerden. Hoe groot de gevolgen van door mensen veroorzaakte klimaatverandering zullen zijn, laat zich nu nog moeilijk inschatten, maar één ding is zeker: zelfs als we onze uitstoot beperken, zijn we voorlopig nog niet klaar met opwarmen. Volgens wetenschapsjournaliste Elisabeth Kolbert is het

goed denkbaar dat deze eeuw nog eens twintig tot vijftig procent van alle soorten zal uitsterven. Wij zijn een natuurramp van de eerste orde.

U weet dat al. U weet van de dodo, en Stellers zeekoe, en de Tasmaanse tijger, en misschien ook wel van Toughie de boomkikker, Qiqi de rivierdolfijn en Sudan de neushoorn, die deze eeuw overleden in gevangenschap, de laatsten van hun soort. Vrijwel elke natuurfilm ooit eindigt met beelden van bleek koraal en kettingzagen, en de sombere stem van een beroemdheid die uitlegt dat het einde naakt, voor al het moois in het voorgaande uur.

Tegenover al dat droevige nieuws staat maar heel af en toe een optimistisch verhaal. Hoogleraar natuurbeschermingsbiologie Chris D. Thomas heeft er wel een. Zijn boek *Inheritors of the Earth* is net uit in het Nederlands; komende dinsdag vertelt hij erover bij Naturalis.

Thomas spreekt niet tegen dat er wereldwijd soorten verdwijnen. Hij waarschuwt zelfs nadrukkelijk dat zijn boek niet gebruikt mag wor-

soorten op aarde daalt, al is niet helemaal duidelijk hoe snel precies. Maar het aantal soorten in een bepaald gebied, zoals Nederland of het Verenigd Koninkrijk, stijgt juist. Onze huidige landbouw en industrie zijn zo efficiënt dat we niet meer hoeven te jagen, en dus krabbelen de populaties walvissen en bevers op, en loopt er zelfs in Nederland af en toe een wolf rond.

den om uitsterven te bagateliseren, en dat we zeker ons best moeten doen om zoveel mogelijk soorten te behouden. De biodiversiteit op aarde neemt af, en dat doet hem verdriet.

Er is echter iets raars aan de hand met biodiversiteit. Het aantal

Nog belangrijker zijn de nieuwkomers. In Leiden en Den Haag vliegen halsbandparkieten rond die er in de jaren zestig nog niet waren; het lijkt er niet op dat zij andere soorten verdreven hebben. Soort erbij, dus.

Biologen houden niet zo van die geluuzoekende buitenlanders.

van dieren die vanwege klimaatverandering uit hun oorspronkelijke gebied trekken. 'In Europa ontbreekt het aan neushoorns, nijlpaarden en olifanten, omdat onze voorouders die hebben gedood. We zouden hun nog levende naaste verwanten kunnen uitzetten. Het met struikgewas begroeide gebied

Faunavervalsing, noemen ze dat. Of, cynischer, *McBiodiversity*: overall op de planeet hetzelfde aanbod van dezelfde planten en dezelfde beesten. Dat is niet aardig naar die soorten toe, beargumenteert Thomas: als je de gevolgen van de mens berekent, moet je niet alleen de verliezen tellen, maar ook de successen. En vrijwel altijd verovert zo'n nieuwkomer een plekje zonder iets anders uit te roeien, zoals de halsbandparkieten. In het Zwitserse Lago Maggiore, dat Thomas als voorbeeld noemt, is een derde van alle vissoorten exotisch, zonder dat er één endemische soort verdween.

In het slot hoofdstuk speculeert Thomas zelfs over het actief helpen

rond de Middellandse Zee zou het toevluchtsoord van de Afrikaanse zwarte neushoorn kunnen worden, terwijl nijlpaarden uit Afrika onbedreigd zouden kunnen voorkomen naast de paarden en stieren van de Franse Camargue. We kunnen overwegen nieuwe ecosystemen en biologische gemeenschappen op te zetten, geïnspireerd door het verleden, maar niet erdoor beperkt.'

Soms ontstaat er zelfs iets nieuws, doordat twee soorten met elkaar kruisen en het resultaat het vooral met andere hybrides doet. De gewone huismus kwam uit Azië met de eerste boeren mee richting Europa, en kruiste daar met de Spaanse mus tot de Italiaanse mus, die biologen als een nieuwe soort beschouwen.

Thomas heeft een punt, en er is al zoveel naargeestig nieuws over de natuur dat zijn boek welkom tegenwicht biedt. *Erfgenamen van de aarde* is genuanceerd, doordacht en goed onderbouwd.

'Doordat we de wereld in een mondiale archipel hebben veranderd, hebben we processen in gang gezet die de diversiteit op aarde op de lange termijn eerder zullen vergroten dan verkleinen', schrijft hij. 'Als de mens vandaag van de aardbodem zou verdwijnen, schat ik dat het aantal soorten over een miljoen jaar ongeveer zal zijn verdubbeld.' Daar heb je als gewone sterveling, met een levensverwachting van minder dan een miljoen jaar, niet zoveel aan. Maar het geeft toch hoop: Net zoals de natuur zich herstelde van het Perm-vulkanisme en de Krijt-meteoriet, zo zal zij ook het mensentijdperk overleven.

Chris D. Thomas, *Erfgenamen van de aarde – een optimistische kijk op de natuur in het tijdperk van de mens*. Nieuw Amsterdam, 320 blz. € 24,99
Lezing: dinsdag 27 maart, 15:00
Kantoor Naturalis (Vondellaan 55), € 7,50

Helicoptertransport van een neushoorn. 'In Europa hebben onze voorouders ze gedood. We zouden hun nog levende naaste verwanten kunnen uitzetten.'

Foto Green Renaissance

'Sommige soorten worden bedreigd, maar andere hebben juist succes'

Bij pessimistische boeken of documentaires is meestal duidelijk wat de maker wil: meer bescherming voor koraalriffen, neushoorns of wat dan ook. Welke acties moet de mensheid volgens u ondernemen?

'Ik ben optimistisch over sommige dingen, en pessimistisch over andere. Als wetenschapper zie ik het als mijn voornaamste taak om informatie te geven.

'Als ik naar het bewijs kijk, zie ik dat pessimistische beschrijvingen van de natuur niet altijd juist zijn. Hoewel sommige soorten bedreigd zijn, en in dieën mogelijk beschermd zouden moeten worden, zijn er heel veel andere soorten die succes hebben in onze moderne wereld.

'Mijn boek geeft zowel wetenschappelijk bewijs voor als een filosofische benadering van een veranderende aarde. Het is echter geen blauwdruk die vertelt wat we in elke afzonderlijke situatie moeten doen.

'Er zijn zoveel specifieke uitdagingen in verschillende delen van de wereld, dat er niet één oplossing is die overal gaat werken. De biologische wereld is niet onherstelbaar uit elkaar aan het vallen, maar er zijn meer dan genoeg uitdagingen die we moeten aangaan.

'Tegen beleidsmakers zou ik zeggen dat alle ecologische en evolutionaire processen op aarde dynamisch zijn. Verandering is niet synoniem met verlies. Het is dus net zo legitiem om in te zetten op toekomstige biodiversiteitswinst, als op het bestrijden van verlies. Doe het allebei, maar geef geen grote sommen geld uit om dingen te behouden, puur uit nostalgische overwegingen.

U spreekt over winst en verlies, maar is zo'n boekhouders-benadering van biodiversiteit wel zinnig? Als de Baiji-dolfijn uitsterft in de Yangtze, en er komen watersla en slangen-

kopvissen voor terug, is dat dan "winst"?

'Ik vind het ook jammer dat die dolfijn verdween, maar dat is niet de schuld van de watersla of de slangenkopvis, maar van vervuiling, jacht en botsingen met boten.

'Uiteraard zijn niet alle soorten equivalent. Het wordt een sociale beslissing hoeveel moeite we bereid zijn te steken in het beschermen van elke soort. Daarom vergelijk ik de verliezen van vogelsoorten met de komst van andere vogelsoorten, planten met planten, enzovoort. Niet omdat alle soorten gelijkwaardig zijn, maar om te laten zien dat sommige van onze aannames over hoe de natuur verandert niet helemaal kloppen. Met betere informatie kunnen we nog steeds dezelfde beslissingen nemen, maar in elk geval bewuster.'

In de 'wereldwijde archipel' waarin alle 'eilanden' dicht bij elkaar staan en biologisch uit-

wisselen, kan iets wat goed is voor sommige soorten slecht zijn voor mensen. Australische Eucalyptus-bomen helpen Californische vlin- ders, maar veroorzaken door hun extreme brandbaarheid ook enorme bosbranden.

'Met sommige soorten is het makkelijk samenwonen, en andere zijn moeilijk. Dat is zowel waar voor de soorten die we nu als inheems beschouwen, als voor recentere import.

'Eucalyptus is inderdaad brandbaar, maar de meeste plaatselijke vegetatie is dat ook – de plaatselijke Monterey-den produceert zelfs dennenappels die alleen open gaan bij brand, en die het vuur dus zelfs nodig heeft. Niet de buitenlandse planten, maar de mensen zijn het probleem. Die plaatsen eucalyptusbomen direct naast hun huis, of hun huis vlakbij een eucalyptus-plantage. Dat probleem van slechte planning was er ook als er dennenbomen zouden staan.'

Achtergrond

Op Mars los je alle aardse problemen op

Tenminste, dat denkt Arno Wielders

Artist impression Mars One

In 2031 vertrekken de eerste vier mensen voorgoed naar Mars. Tenminste, als we Arno Wielders moeten geloven. Zaterdag gaf het technisch brein achter Mars One, het bedrijf dat een menselijke kolonie wil vestigen op de rode planeet, een lezing in de Oude Sterrewacht. 'We moeten verder.'

DOOR SUSAN WICHGERS Emigreren naar Mars: klinkt nogal futuristisch, misschien zelfs onmogelijk. Maar als het aan Mars One ligt, gaat het over dertien jaar toch echt gebeuren. Uit een selectieproces dat begon met 200.000 enthousiastelingen, zijn honderd geluksvogels gefilterd die kans maken op een enkele reis.

Binnenkort start de eerste training,

waarbij nog zestig kandidaten afvallen. Na een intensieve training zullen dan in 2031 twee vrouwen en twee mannen onze planeet verruilen voor Mars. Vol overtuiging vertelt Arno Wielders zaterdag in de Oude Sterrewacht hoe zijn bedrijf Mars One een menselijke kolonie wil stichten op de rode planeet. Overall is over nagedacht, zegt hij, de raket die ze willen gaan gebruiken is zelfs al gebouwd. De kolonisten zullen de planeet 'terraformer' (meer op de aarde laten lijken). Dikke lagen aarde op de woonmodules moeten de gevaarlijke straling tegenhouden. Contact houden met het thuisfront moet waarschijnlijk via e-mail, want door de grote afstand zit er 20 minuten vertraging in de communicatie.

Het grootste obstakel: het astronomische bedrag dat nodig is om mensen op de planeet te krijgen én te houden. Om dat geld bij elkaar te schrapen, wil Mars One de astronauten laten volgen met camera's. Met het geld van de mediarechten komen ze al een heel eind, verwacht Wielders. Daarnaast wil hij via crowdfunding extra inkomsten genereren en is hij in gesprek met mensen die 'verschrikkelijk veel geld hebben'. Maar, zegt Wielders, die raken niet zo snel overtuigd. 'Want wat zeg je tegen de investeerders? We willen vier mensen naar Mars sturen? Ze willen weten wanneer hun investering rendabel wordt.'

Het geldgebrek is de reden dat de planning van de missie steeds een paar jaar opschuift. 'Toen we begonnen in 2011, dachten we dat we binnen 15 jaar op Mars zouden zijn. Dat halen we niet. Rijke mensen zijn wel geïnteresseerd, maar ze wachten allemaal op elkaar.' Terwijl we een hoop problemen op aarde zouden kunnen oplossen door verder te kijken dan onze eigen planeet, volgens Wielders. 'Het zonnestelsel zit vol met grondstoffen, maar we zien de aarde als gesloten systeem.'

Aan het eind van de lezing krijgt het publiek de kans om vragen te stellen. Die zijn er, natuurlijk, genoeg. Iemand wil weten of Wielders zelf naar Mars zou willen.

'Eerst wel, maar nu heb ik kinderen. Misschien als zij het huis uit zijn.' Hoe voorkom je dat de kolonisten heimwee krijgen? 'Helaas uitsluiten kunnen we dat natuurlijk

niet. We doen wel eerst een test op Antarctica, waar de astronauten negen maanden zullen verblijven zonder contact met de buitenwereld.'

Terwijl de zaal leegloopt, blijft er een aantal ruimteliefhebbers achter om na te praten. Ze moeten een beetje grinniken om de vraag waarom we een menselijke kolonie op Mars nodig zouden hebben. 'Waarom beklimmen we de Everest?', is de tegenvraag van Kartik Kumar (33, lucht- en ruimtevaarttechniek). Wielders: 'Het is gewoon cool, toch? Nee, het is echt belangrijk dat het zonnestelsel wordt gebruikt.' Kumar vult aan: 'Op een gegeven moment zal er een inslag plaatsvinden op aarde. Net als de dinosauriërs zullen we dat niet overleven. We moeten ons DNA dus verspreiden in het zonnestelsel.'

Kumar wil zelf ook wel naar Mars, maar alleen als het mogelijk is om terug te keren. Voor het Austrian Space Forum is hij al op een simulatiemissie geweest, compleet met ruimtepakken en rovers.

'Ik heb laatst een maand lang op een basis in Oman gezeten, in de woestijn in *the middle of nowhere*, om te oefenen voor een missie naar Mars, bijvoorbeeld hoe je met die communicatie-vertraging omgaat.'

Max van der Ree (23) hoeft niet zo nodig naar een andere planeet. 'Het is een soort instinct, we moeten onze horizon verbreden. Maar ik volg dat liever vanaf de aarde.'

Wat is er nou zo fascinerend aan de ruimte? Student sterrenkunde Dennis Vaendel (22) krijgt die vraag vaker. 'Mensen denken dat je niks met mijn studie kan. De aarde is inmiddels wel ontdekt, maar we moeten verder gaan. Een paar eeuwen geleden waren wij waarschijnlijk ontdekkingsreizigers geweest.'

'Het is een virus, het ruimtevirus', denkt Wielders. 'Je hebt het, of je hebt het niet. Mars trekt trouwens ook genoeg rare mensen. In de selectie zaten er genoeg kandidaten die je nog niet eens je auto zou willen laten besturen.'

Vaendel wil graag nog weten wat de eerste woorden van de mens op Mars zullen worden. 'Dat weet ik niet', antwoordt Wielders, 'maar ik heb in ieder geval in mijn hoofd dat het een vrouw gaat zijn. Daar is het wel tijd voor.'

Advertentie

Commissieleden Sociale Kamer

voor de Regionale commissie bezwaarschriften voor de gemeenten Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Zoeterwoude en de gemeenschappelijke regeling Servicepunt71

Deze vijf organisaties zetten zich in om de bezwaarschriftenbehandeling verder te optimaliseren. De uitgangspunten van Passend Contact met de Overheid (PCMO) zijn onlosmakelijk onderdeel van de wijze van behandelen van bezwaren. Wij zoeken kandidaten die PCMO omarmen en kunnen toepassen in mondelinge en schriftelijke communicatie. Kennis van Sociale zekerheid, Maatschappelijke ondersteuning en Jeugdwet zijn een vereiste.

Interesse? Kijk voor meer informatie de vacaturetekst op www.servicepunt71.nl

Graag uiterlijk 3 april 2018 kenbaar maken via het emailadres vac.commissie@servicepunt71.nl

Where's Wim?

Vier jaar geleden sprak *Mare* met de Nijmegen-se student Wim Dijkshoorn, één van Mars One-kandidaten. 'Als er zo'n uitdaging langskomt, waarbij je zoveel kunt leren, moet je gewoon voor jezelf kiezen, hoe egoïstisch dat ook klinkt', zei hij destijds. Helaas viel hij tijdens de selectieprocedure af.

Hoe kijkt hij er nu op terug? 'Het was een belangrijke ervaring. Ik ben nu met andere dingen bezig, maar deelname aan een soortgelijk

project zit altijd in mijn achterhoofd. Ik ben nog steeds iemand die veel reist en op zoek is naar nieuwe ervaringen. Daarom kwam het voor vrienden en familie ook niet onverwachts dat ik aan de andere kant van de wereld ging wonen.'

Hij woont nu in Hangzhou, China, om Chinees te leren. 'Veel van de dingen die ik nu doe en leer probeer ik aan een mogelijke toekomst op Mars te koppelen. Ik denk er ook veel over na. Dus ja, wie weet ga ik ooit alsnog.'

‘Ik drink nu water. Te gek!’

Wild Romance-gitarist David Hollestelle geniet van plotseling succes, zonder drugs

David Hollestelle: ‘Ik word nu overal herkend als “de jongen met die middelvinger”’

Foto Tammy van Nerum

Dankzij cultfilm *Buying the Band* is Wild Romance, de oude begeleidingsband van Herman Brood helemaal terug. Er is één groot verschil met vroeger, zegt gitarist David Hollestelle: ‘Ik ben clean, en in topvorm.’

DOOR FRANK PROVOOST Voicemail. ‘Hi Frank! Koos van Dijk hier, manager Herman Brood. Goed idee, dat interview! Je moet David Hollestelle hebben: hij is de motor van de band. Na een hartoperatie heeft hij weken in coma gelegen, de dood in de ogen gekeken én overwonnen! Prachtig verhaal! Bel of sms even. Ik ben voicemail-fan trouwens, dus spreek vooral in.’

Meteen daarna: sms. ‘The Koos sprak in. Hoor graag van je!’

Een dag later, telefoon. ‘Ja, Koos hier! Jongen, ze gaan vrijdag het dak eraf spelen in Leiden! Het interview moet helaas wel telefonisch, want David is verkouden geworden en die jongen heeft de dood al een keer overleefd, die kunnen we niet de kou insturen. Maar spreek hem gewoon zo uitgebreid mogelijk. Hij is echt de motor van de band, dat hoor je ook op de nieuwe singel *No Time To Lose*. Schitterend verhaal! Je had die film gezien, toch?’

En of we die gezien hebben. *Buying the Band* – de cultfilm uit 2014 die na een sluimerend, ondergronds bestaan van stiekem gedeelde WeTransfer-linkjes vorige maand plotseling op muzieksite 3voor12 verscheen – vertelt het ongelooflij-

ke verhaal van de 55-jarige vastgoedmagnaat Jan ‘t Hoen die de oude begeleidingsband Wild Romance van Nederlands ruigste rocker Herman Brood min of meer opkoopt om er zelf in te gaan drummen. Film-maker Teus van Sintmaartensdijk legt genadeloos vast hoe ‘t Hoen de zelfbenoemde ‘heart and soul rock-‘n-‘roll junkies’ in het gareel probeert te krijgen.

Want, zo beweert hij bloedsérieus en strak in het pak achter zijn bureau in de directiekamer van zijn bedrijf: ‘Hier op kantoor zeggen we tussen de middag ook niet: “Kom, ik drink even een biertje.”

‘Als je succes wil, moet je twintig jaar met elkaar door het vuur gaan, foetert zanger Dirk Vermeij in een scène, net nadat hij uit de band is gezet (waarna hij mag terugkeren maar

uiteindelijk toch wéér wordt ontslagen). ‘Je kunt wel een limo kopen en een zonnebril opzetten, maar dan ben je nog geen rock-‘n-‘rollartiest.’

Die clash tussen kille bedrijfsleider en rasmuzikanten knalt het hardst wanneer ‘t Hoen probeert om David Hollestelle in een afkickkliniek te krijgen en manager Koos van Dijk op pad stuurt om hem dat slechte nieuws te vertellen.

De gitarist reageert furieus. Tollend op zijn benen zwaait hij met opgestoken middelvinger naar de camera. ‘*What the flying fuck!* Als ik alcohol wil drinken, dan drink ik alcohol! Ik functioneer fucking goed, stelletje kantoorklerken!’

En over zijn rijke bandleider: ‘Ik vraag toch ook niet aan hem waarom hij 44 auto’s heeft?’

Aan de telefoon kan Hollestelle (61) er inmiddels om lachen. ‘Ik word nu overal herkend als “de jongen met die middelvinger”. Ik heb er al een T-shirt van gemaakt. Gewoon als joke.’

Begrijp je wat er allemaal gebeurt?

‘Het is totaal geflipt. Ben je jaren bezig om een hit te schrijven, gebeurt opeens dit! Je kunt je niet voorstellen welke impact het heeft. Ineens staan we volop in the picture: de Volkskrant, NRC, De Wereld Draait Door,

‘Ik dacht: what the fuck moet ik nu met zo’n boekhouder beginnen?’

radio en binnenkort *Music Maker* en een cover story in *Guitar Plus*. Het is piraterij geweest, geweldig! Toen niemand de opnames wilde hebben, zijn ze in het zwarte circuit terechtgekomen. Door de jaren heen had ik wel al wat fragmentjes langs zien komen. Maar toen de hele film online kwam, ontplofte het echt.’

Schrok je van wat je zag?

‘Ik was er natuurlijk zelf bij en wist precies wat er gebeurd was. Maar in feite was het natuurlijk heel negatief. Het is alleen 180 graden gedraaid: door die documentaire staat iedereen aan onze kant. Aan die van mij, maar ook aan die van Jan ‘t Hoen. Hoe dat kan? *Beats me!*

‘Het is natuurlijk een aangrijpend document. Als die meningsverschillen er niet in zouden zitten, was het een minder interessante film geworden - daar ben ik me er terdege van bewust. Daarom ben ik druk bezig een nieuw schandaal te bedenken, haha.’

Je kunt toch onmogelijk de ruigste band van Nederland opeens gaan runnen als vastgoedbedrijf en alle drank en drugs taboe verklaren?

‘En ondertussen wel allemaal nummers van Brood en The Stones spelen, weet je wel! Dat viel bij mij ook helemaal verkeerd. Kom op man, dacht ik, rock-‘n-‘roll is uit dat spul geboren! *What the fuck* moet ik nu met zo’n boekhouder beginnen?’

‘Tegelijkertijd bedoelde Jan het goed en wilde hij me helpen. Een bijzonder idealistische en naïeve gedachte, maar misschien ook wel de genialiteit van de zakenman. Ik heb een antenne om goede songs te schrijven, hij heeft een antenne om slimme beslissingen te nemen.

‘Hij wilde de film eerst ook tegenhouden, maar zei uiteindelijk: nee, we gaan hem drie dagen in de Melkweg laten draaien.’

‘Al die aandacht is natuurlijk heel voordelig. Want omdat er tegenwoordig bijna geen platenmaatschappijen meer zijn, moet je het hebben van de media. Daar kunnen we laten zien dat we nu wél goed bezig zijn. Dat is de troost.’

Had je verwacht dat je nog teruggevraagd zou worden?

‘Eigenlijk niet. Ten tijde van ons conflict vond ik de band ook niet zoveel voorstellen. Dat veranderde pas toen gitarist Danny Lademacher erbij kwam. We bleken zelfs in hetzelfde dorp te wonen, Koog aan de Zaan.

‘Sterker nog: hij is bijna mijn buurman. We waren al dikke vrienden en kwamen elkaar opeens tegen bij dezelfde Albert Heijn. We horen dezelfde kerkklokken.’

‘En we schrijven samen. Vorige week hebben we de single opgenomen: *No Time To Lose*, een heel compact en powerful liedje van twee minuut twintig dat je overal tussen kan proppen. Voor het album, dat over een paar weken verschijnt, kunnen we uit zo’n dertig songs kiezen. Je voelt de power. We zijn gevaarlijk. En het is oud vertrouwd, met Koos van Dijk erbij, toetsenist Otto Cooymans en bassist Gee Carlsberg. Soms denk je even: “Hé, waar is Herman?” Als je dit zoals ik al twintig jaar hebt meegemaakt, en je mag het nu wéér doen: dat is een wonder hoor.’

Volgens Koos ben je ook een medisch wonder.

‘Ja, ik ben de *higher spirits* eeuwig dankbaar dat ik hier nog mag zijn. Maar dat ziekenhuisverhaal wil ik niet in de krant hebben. Dat is al zo uitgemolken, daar wil ik niet op blijven teren. Maar ik kan je wél vertellen: een maand in coma liggen is de beste manier om af te kicken.’

Dat was ook wel nodig toch?

‘Jazeker, hahahaha! Vroeger had ik altijd wel last van een podiumdrempele. Die kun je natuurlijk verlagen door van alles en nog wat in te nemen. Dat kan ook goed zijn, hoor...’

Niet als je letterlijk van het podium valt.

‘Dat is wel eens gebeurd, ja. Nu ren ik erop, en wil er niet meer vanaf. Ik voel me herboren en ben in topvorm. Ik ben helemaal van de alcohol en drugs af en heb de laatste drie jaar gespeeld *without any major failures*. Ik heb zelfs nog nooit een snaar gebroken of andere *equipment*-problemen gehad - ff snel afkloppen. Clean spelen geeft een veel grotere kick. Zodra ik het eerste akkoord aansla, is alle spanning weg en sta ik gewoon te genieten. Ik drink nu water. Te gek. Ik kan het iedereen aanraden.’

Sms. ‘En...??? Ging het goed? Wil je het stuk voor plaatsing even mailen voor de feitelijke onwaarheden-check? Mvg Koos.’

E-mail, tien minuten nadat het interview is gestuurd. ‘Hi Frank. Yesszzz. Top stuk, geen speld tussen te krijgen!! Herman en ik hadden onderling complimententekstjes voor/over muzikanten, roadies, enz. En deze is geheel van toepassing op jou! Herman zou zeggen: “Koos, Frank mag blijven hoor...!” Mvg Koos. P.S. Frank je mag dit Koos/Coach tekstje/compliment gebruiken hoor, mocht je ruimte hebben...;-)’

Wild Romance, Muziekhuis, vrijdag 23 maart, 20.30 u. €15

English page

His Holiness is dead

Leiden's scientists remember Stephen Hawking

In 2007, paralyzed scientist Stephen Hawking got to experience the weightlessness of space during a parabolic flight. Photo Zero Gravity Corp

The death of physics icon Stephen Hawking is deeply felt by the Leiden scientists who knew him.

BY BART BRAUN Astronomer Matthew Kenworthy shared a memory on Twitter of the famous cosmologist and cultural icon Stephen Hawking following the great man's death last week. "I used to live very near his favourite curry house. Once, I stopped walking to let him past and he drove over my foot."

Other Leiden scientists had more to do with Hawking. "I got my PhD in his group", recalls Ana Achúcarro, Professor of Astroparticle Physics and Quantum Fields Theory. "When I joined his group, he had just had surgery on his windpipe, so

we met for the first time at the hospital and he couldn't talk. I read the newspaper to him and asked yes/no questions, to which he could reply very easily with just his eyes. He was very expressive, so it worked well."

Achúcarro adds: "He was an amazing person. Despite his handicap, he was doing the science, but also the social part, like discussing the news." "His death is not unexpected, but we all have so much respect for the man and the scientist that there is a shockwave going through the cosmological community. I've read several features about him today and came across a few things I can't really relate to. I don't know where the rumours of his misogyny come from, and I don't want to judge, but he was never like that to me – on

the contrary: he was always very supportive towards the women in his group."

Theoretical physicist Jan Zaanen used black-hole physics to learn how certain superconductors work. "After thirty years of advancing knowledge, the work he started provides a much richer picture of black holes in which all sorts of things happen. And we can do such a lot with the string-theory approach that we use to study them, the Anti-de-Sitter/Conformal-Field-Theory correspondence. This field is advancing very rapidly again."

"While we're on that subject, I went to a workshop for physicists at the Centre for Applied Mathematics and Theoretical Physics in Cambridge in 2010, thereabouts. It's

a complex with shrines everywhere. The largest shrine in the middle is where Hawking worked, on the top floor so that he was suspended over the institute, as it were. That's how it worked there: it was a kind of worship. I had started my presentation when suddenly the door opened, and His Holiness Hawking arrived.

"Slightly overawed, I launched a technical explanation in which I sometimes took shots at Hawking's work. And every time I did, his nurse would start laughing. I couldn't quite understand how she managed that, because I was discussing advanced physics. Was she extremely knowledgeable about the subject, or did she have a telepathic connection with her patient?"

"Some physicists claim that the

media overrated him, as if he was a sort of guru. Other scientists have had much more influence on the more recent developments in his field," Zaanen continues.

"The idea that black holes emit radiation was incredibly brilliant, enough to put him up there with the best. I know plenty of people who'd kill to have an idea that's half as good as that one," Achúcarro says.

Vincent Icke, Emeritus Professor of Theoretical Astronomy, spoke to *Mare* about Hawking in 2015, following the release of the biographical film *The Theory of Everything*.

"Hawking is a genuine hero," Icke said at the time, "who bravely faced the threat of death. An unconquerable desire to understand the universe created his way of life."

Academische Agenda

Prof.dr. E.W. Steyerberg zal op vrijdag 23 maart een oratie houden bij benoeming tot hoogleraar bij de faculteit Geneeskunde, met als leeropdracht Klinische Biostatistiek en Medische Besliskunde. De titel van de oratie is 'Kansen grijpen'.

Prof.dr. P.E. Postmus zal op maandag 26 maart een oratie houden bij benoeming tot hoogleraar bij de faculteit Geneeskunde, met als leeropdracht Longziekten. De titel van de oratie is 'Grensverleggend maatwerk'.

Dhr. F. de Paula hoopt op dinsdag 27 maart om 13.45 uur te promoveren tot doctor in de Rechtsgeleerdheid. De titel van het proefschrift is 'Legislative Policy in Brazil: limits and possibilities'. Promotor is Prof.dr. W.J.M. Voermans.

Dhr. S. Tewari hoopt op dinsdag 27 maart om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het

proefschrift is 'Molecular electronics: Controlled manipulation, noise and graphene architecture'. Promotor is Prof.dr. J.M. van Ruitenbeek.

Dhr. G. Lugthart hoopt op dinsdag 27 maart om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'T and NK cell immunity after hematopoietic stem cell transplantation'. Promotor is Prof.dr. A.C. Lankester.

Mw. E.M. Haisma hoopt op woensdag 28 maart om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'New strategies for the prevention and treatment of burn wound infections'. Promotor is Prof.dr. J.T. van Dissel.

Dhr. W. den Hollander hoopt op donderdag 29 maart om 11.15 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'On the relation between genetic variation and

osteoarthritis'. Promotor is Prof.dr. P.E. Slagboom.

Dhr. J.C. Mackie hoopt op donderdag 29 maart om 13.45 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is 'The Anharmonic Infrared Spectra of Polycyclic Aromatic Hydrocarbons'. Promotor is Prof.dr. A.G.G.M. Tielens.

Mw. W.W. Scholten hoopt op donderdag 29 maart om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Sociale Wetenschappen. De titel van het proefschrift is 'Banking on Team Ethics: A Team Climate Perspective on Root Causes of Misconduct in Financial Services'. Promotor is Prof.dr. N. Ellemers.

Dhr. A.S.L.P. Crobach hoopt op donderdag 29 maart om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is 'Next generation sequencing of ovarian metastases of colorectal cancer'. Promotor is Prof.dr. J. Morreau.

In memoriam

Baldy Tjia

De Meester zei: "Leren, en op het juiste moment toepassen wat je geleerd hebt, is dat niet fijn?" (Confucius: De Gesprekken, 1:1 vertaling Kristofer Schipper)

Voor Baldy Tjia, die maandag 12 maart plotseling overleed, was deze uitspraak van Confucius zeker van toepassing.

Nadat hij het Stedelijk Gymnasium Schiedam in 1960 had afgerond, ging hij in Leiden Engels studeren. Dit was niet de laatste keer dat hij zich in Leiden meldde om kennis op te doen. In 2010 schreef hij zich opnieuw in als student Chinastudies. Hij werd geboren in 1942 in Malang op Java in het voormalige Nederlands-Indië. Zijn familie behoorde tot de Chinese minderheid daar. Dit was een van de redenen voor hem om na zijn pensioen te kiezen voor deze studie. Het leren van de Chinese karakters viel hem niet mee. Toch volhardde hij en met resultaat. In 2015 rondde hij zijn Bachelor met succes af.

Tijdens zijn studie ging zijn belangstelling vooral uit naar Chinese literatuur, film en literair vertalen. Samen met een studiegenoot vertaalde hij de hedendaagse Chinese roman "Ondergronds in Parijs" van de auteur Yao Zhongbin. Deze vertaling kwam in 2017 uit. Hieruit blijkt goed wat hij belangrijk vond. Niet alleen vertalen, maar ook uitleggen en onderwijzen. De vertaling biedt die tevens studenten Chinees zijn allerlei handvatten om ook in het Chinese origineel te duiken.

In de MA Asian Studies (research) waarmee hij zijn studie na het afronden van de BA vervolgde, kon hij zijn passie voor klassieke literatuur kwijt. Hij koos met name die vakken die hem meer konden leren over literatuurwetenschap. Wat hij daar leerde kon hij goed gebruiken bij het schrijven van zijn scriptie over de door hem zo geliefde roman "De droom van de rode kamer" van de 18e-eeuwse schrijver Cao Xueqin. Zijn doel was een narratologische analyse van de roman te schrijven.

Helaas heeft hij deze scriptie niet kunnen afronden, maar zijn nalatenschap laat zien dat hij de raad van de Meester ter harte heeft genomen.

Anne Sytske Keijser en Nicole van Os

Maretjes

De prijs voor een Maretje bedraagt €9,- per 30 woorden, opgegeven via redactie@mare.leiden-univ.nl uiterlijk t/m maandag 16.00 uur. Maretjes aangeboden voor commerciële doeleinden worden niet geplaatst, evenmin als Maretjes waarin zaken worden aangeboden die de waarde van 4.500 euro te boven gaan.

Doe meer met je kennis! Vrijwilligers gezocht voor één uur per week **bijles en huiswerkbegeleiding** op verschillende locaties of bij de leerling thuis. **Lei-**

den-Noord, 23 leerlingen **basisonderwijs**, groep 4 t/m 8, waarvan 7 met vergoeding van 5 tot 10 euro. **Voortgezet onderwijs**: *Nederlands, 2havo. *Nederlands, 3havo. *Nederlands, Engels, 3havo. *Nederlands, 5vwo. *Nederlands, Engels, 4havo. *Engels, wiskunde, 2mavo-havo. *Engels, 5vwo. *Wiskunde, maatschappijleer, 3vmo-basis-kader, €5,- per les *Wiskunde, Nederlands, geschiedenis, 2mavo. Engels, Speciaal Voortgezet onderwijs. *Wiskunde, brugklas mavo-havo. *Engels, brugklas anderstaligen. *Nederlands, 3havo **Leiden-zuid**, 4 leerlingen

basisonderwijs, groep 4 t/m 8. Onderwijswinkel, Driftstraat 77, ma, wo en do 15-17u. Tel. 071-5214256. E-mail: hdekoomen@owwleiden.nl.

Maretjes-extra zijn bedoeld voor semi-commerciële instanties. De prijs voor een Maretje-extra is €23,- incl. BTW voor elke vijftig woorden. U kunt deze advertenties uiterlijk op de vrijdag vóór het verschijnen van *Mare* opgeven bij Bureau van Vliet B.V., postbus 20, 2040 AA Zandvoort, telefoon 023-571 47 45. E-mail: Zandvoort@bureauvanvliet.com

Eén laptop in plaats van €40.000

Technoduo Weval gaat gestaag omhoog

Harm Coolen is samen met Merijn Scholte Albers het producers-duo Weval. Ze maken hypnotiserende techno, dit weekend op het Get Lost Festival.

DOOR ANOUSHKA KLOOSTERMAN Dit weekend kan je verdwalen in de oude fabriekspanden in de Marktsteeg tijdens het festival Get Lost. Het is een voorproefje van wat het cultuurkwartier van Leiden moet worden.

Liefhebbers kunnen al om elf uur 's ochtends beginnen, met een gezamenlijk ontbijt. Daarna volgt een vijftien uur durend programma met onder andere energieke hiphop-reggae van de Destructive Penguins en Facebookdichter René Oskam. Weval staat om tien uur in de Nobel.

Hoe kennen jullie elkaar?

Harm Coolen: 'Via via, een jaar of acht geleden. Ik studeerde filmwetenschap en hij regie, en we wilden samen een filmprojectje doen. Gedurende dat proces lieten we elkaar ook muziek horen die we hadden gemaakt. We hebben daarna steeds vaker afgesproken om muziek te maken. Films maken is altijd heel omslachtig, met zo'n groot productieteam. Een laptop is echt een uitkomst om creatief bezig te zijn, zonder dat je meteen veertigduizend euro nodig hebt.'

Wat is je muzikale achtergrond?

'We hebben allebei rond ons tiende een jaar pianoles gehad. Ik ben meer vanuit het dj-en met *producing* in aanraking gekomen. Ik was wel geïnteresseerd in muziek, maar niet getraind. Ik moet wel zeggen: Merijn heeft dat pianospelen wel echt goed opgepakt, hij kan

best goed spelen. Dat is bij mij wat achtergebleven.'

Hebben jullie verschillende smaken?

'Waar we van huis uit naar luisteren is mijn smaak veel meer *mellow*: meer disco en jazz. Maar Merijns smaak was veel uitbundiger, meer rock en veel harder. Dat merken we nog steeds wel: hij gooit veel sneller pit in dingen. Ik ben veel dromeriger, van mij mag het heel koeltjes. Voor mijn gevoel zitten er best wel intense nummers in onze sets, en die zijn dan intenser door Merijn. Als ik in mijn eentje muziek zou maken zou het een stuk meer *mellow* zijn.'

Hoe maak je een goede liveshow?

'Dat was echt uitvinden. We hebben het allemaal in de studio ge-

produceerd, en in het begin was het moeilijk om die stap naar het podium te maken. Toen wilden we dat het precies zo klonk als op de plaat. Maar sinds we in 2013 zijn begonnen met optreden hebben we dat steeds meer uitgebreid, nu willen we juist dat het anders klinkt.

'We hebben een basismelodie, en daar bouwen we omheen. Bij hele grote festivals is het handiger om iets strakkere sets te doen, want de spanningsboog is daar anders. En als het meer een soort concert is, en mensen komen om een show te zien, is er meer geduld. Daar maak ik dan ook graag gebruik van.

'Optreden is heel bijzonder, maar als je dat vier keer per week doet, wordt het weer normaal. Dan merk ik wel dat ik liever in de studio zit. En het is heel leuk

om te reizen, maar als je drie keer week door Europa vliegt, is de lol er wel vanaf. Sommige mensen zetten het heel romantisch neer, maar het is ook heel veel op vliegvelden rondhangen.

'We zitten nu weer veel in de studio, en dan heb ik een gevoel van thuis zijn, dat vind ik superfijn.'

Het gaat best goed met Weval, toch? Waar gaat het naartoe?

'Je weet het nooit, he? We zijn met een nieuw album bezig. Je weet nooit hoe dat gaat landen. Tot nu toe zijn we blij dat het zo gestaag vooruit is gegaan. Zo konden we ook een beetje wennen, aan het leven met reizen en fulltime muziek.'

Festival: Get lost
Zaterdag 24 maart,
11.00 – 02.00 uur, €17,50

Agenda

FILM

LIDO
Pacific Rim: Uprising 3D (voorpremière)
dagelijks 18.30 + do. vr. za. zo. di. wo. 21.30 + do. vr. za. zo. 12.15 + 15.15 + ma. di. wo. 15.30
TRIANON
Bankier van het Verzet
dagelijks 13.15 + 16.00 + 18.45 + 21.30
Zie verder bioscopeninleiden.nl

MUZIEK

BPLUSC: OUDE VEST
Lunchconcert Lisa Franken
Do 22 maart, 12.45, €6,-
BPLUSC: LEIDERDORP
Expositie: Janny Domburg
t/m 7 april
GEBR. DE NOBEL
Voltage + support: Apehanger
Vr 23 maart, 19.30, €10,-
Dark Tranquillity + Equilibrium
Zo 25 maart, 18.00, €20,-
MUZIEKHUIS
Herman Brood's Wild Romance
Vr 23 maart, 21.00, €15,-
MUZIEKPODIUM DE-X
Ornina Ensemble
Za 24 maart, 21.00, €15,- (voorverkoop €12,50, studenten €10,-)
PAARD VAN TROJE (DEN HAAG)
Absolutely Floyd
Vr 23 maart, 20.00, €27,-
PIETERSKERK
C.O.V. Ex Animo – Matthäus Passion
Wo 28 maart, 19.30, v.a. €18,-
TWEE SPIEGHELS
Das Sound Collective
Vr 23 maart, 21.00, gratis

DIVERSEN

HORTUS
Wintercollege: 'De tuin als lab – onderzoek naar een drinkbare orchidee'
Zo 25 maart, 14.30, €1,50 excl. entree
SCHOUWBURG
Pieter Derks
Za 24 maart, 20.15, v.a. €16,-
THEATER INS BLAU
Orfeo, een drama van karton
Vr 23 maart, 20.30, €16,50
[N]EMO BODY
Za 24 maart, 20.30, €16,50
Vibrato!
Wo 28 maart, 20.30, €17,50
VAN STOCKUM BOEKVERKOPERS
Interview Yvonne Keuls
Do 22 maart, 19.00, gratis

PROGRAMMA STUDIUM GENERALE APRIL EN MEI IN LEIDEN EN DEN HAAG www.universiteitleiden.nl/studium-generale

Studium Generale organiseert brede activiteiten voor studenten, medewerkers, alumni en andere geïnteresseerden die graag over de grenzen van hun vakgebied heen kijken.

MITS NIET ANDERS VERMELD GELDT: OEGANG IS GRATIS! GEEN AANMELDING NODIG. IEDEREEN IS WELKOM! (KOM WEL OP TIJD, WANT VOL = VOL!)

Voor een uitgebreid programma zie: www.universiteitleiden.nl/studium-generale. Voor een papieren programmaboekje mail uw postadres naar studiumgenerale@sea.leidenuniv.nl

SERIE: HUTSPOT

DINSDAG 3 APRIL 2018

De Sekshop van Europa
Seksuele Revolutie in de Gouden Eeuw
Inger Leemans
19.30-21.00 uur
Zaal 202 Wijnhaven, Turfmarkt 99,
2511 DP Den Haag

Lezing naar aanleiding van de tentoonstelling Porno op Papier. Taboe en tolerantie door de eeuwen heen, van 22 maart t/m 24 juni in Museum Meermanno, Den Haag

DONDERDAG 5 APRIL 2018

The Bright Side of Life
Nagesprek in samenwerking met de Universiteit Leiden
20.30-22.30 uur
Theater Ins Blau, Haagweg 6,
2311 AA Leiden

DINSDAG 10 APRIL 2018

Porno in de roaring twenties
Bert Sliggers
19.30-21.00 uur
Zaal 202, Wijnhaven, Turfmarkt 99, 2511 DP Den Haag

Lezing naar aanleiding van de tentoonstelling Porno op Papier. Taboe en tolerantie door de eeuwen heen, van 22 maart t/m 24 juni in Museum Meermanno, Den Haag

MAANDAG 16 APRIL 2018

Leidsch Louvre: twee eeuwen Rijksmuseum van Oudheden
Pieter ter Keurs
19.30-20.30 uur
Zaal 019, Lipsiusgebouw,
Cleveringaplaats 1, Leiden

MAANDAG 30 APRIL 2018

Gemaskerde krijgers: het strijdtoneel van de Samoeraï
Bas Verberk
19.30-20.30 uur
Zaal 019, Lipsiusgebouw,
Cleveringaplaats 1, Leiden

MAANDAG 14 MEI 2018

Evolutie in het urbane oerwoud
Menno Schilthuizen
19.30-20.30 uur
Zaal 019, Lipsiusgebouw,
Cleveringaplaats 1, Leiden

DINSDAG 22 MEI 2018

Homo Ludens - De Spelende Mens
Léon Hanssen & regisseur Sanne Rovers
19.00-21.00 uur
Kijkhuis Leiden, Vrouwenkerksteeg 10,
2312 WS Leiden

SERIE: NOORD-KOREA

TIJD EN PLAATS

19.30 - 21.15 uur
Zaal 019, Lipsiusgebouw,
Cleveringaplaats 1, Leiden

Deze serie is in samenwerking met Home Academy.

DINSDAG 3 APRIL 2018

Het Huis Kim
Remco Breuker

DINSDAG 10 APRIL 2018

Noord-Korea en het buitenland
Remco Breuker

DINSDAG 17 APRIL 2018

Noord-Koreaanse dwangarbeid in het buitenland
Remco Breuker

DINSDAG 24 APRIL 2018

Noord-Korea als dreiging
Remco Breuker

SERIE: GLOBAL CHALLENGES

TIME AND VENUE

7:00 pm to 8:30 pm
Auditorium, Leiden University College,
Anna van Buerenplein 301, The Hague
Voertaal Engels/in English

Limited seats available – please register in advance through our website! www.universiteitleiden.nl/studium-generale

WEDNESDAY 11 APRIL 2018

Mental Health in Conflict: Counter-Revolutionary Trauma in Egypt
Vivienne Matthies-Boon

WEDNESDAY 2 MAY 2018

Space Law
Tanja Masson-Zwaan

SERIE: OVER GEHEIMEN IN DE DEMOCRATIE

TIJD EN PLAATS

19.30 - 21.00 uur
Zaal 308, Wijnhaven, Turfmarkt 99,
2511 DP Den Haag

WOENSDAG 25 APRIL 2018

Kritiek van de transparantie – waarom staat én burger geheimen mogen hebben
Paul Frissen

WOENSDAG 9 MEI 2018

De 'Wet Huis' voor klokkenluiders – Een gemiste kans
Eric R. Boot

WOENSDAG 16 MEI 2018

Paddenstoelen, eeuwig draaiende motoren en giganten in het geniep
Metafoorgebruik in de Nederlandse inlichtingengeschiedenis
Constant Hijzen

WOENSDAG 23 MEI 2018

'We zijn een duikboot'
Werken bij de Binnenlandse Veiligheidsdienst, jaren 1950-1990
Eleni Braat

Kamervragen

Foto Taco van der Eb

Column

187 soorten

Laatst lag ik met koorts in bed. Mocht je één van de gelukkigsten zijn die al zo lang geen koorts meer heeft gehad dat 'ie niet meer weet hoe het voelt: je vindt het nog frisjes in de verbrandingsoven. Ik had mijn eigen elf vierkante meter omgetoverd tot mijn persoonlijke crematoriumpje: centrale verwarming op de hoogste stand. Met een joggingbroek, trui en skisokken onder een winterdeken. Ondanks de schijnbare vrieskou, zweet je toch. Heel veel. Heel vies. Ik ben slechts geesteswetenschappengespuis dus ik weet niet exact hoe dit zit, maar het gaat in mijn hoofd als volgt: je zweet, verliest zout, hebt zout nodig in het leven en opeens is daar het excuus om chips te eten.

Nu, ik eet niet zo vaak chips. Of nou ja, op huisavonden sla ik binnen no-time zo'n volledige zak achterover en op feestjes ben ik de hele avond naast, op of onder de tafel met snacks te vinden: ik koop het gewoonweg nooit zelf.

Dit zou de dag worden dat ik zelf chips ging kopen. En eigenlijk ging het allemaal vrij probleemloos (opstaan, aankleden, tanden poetsen, mezelf naar de supermarkt slepen), tot ik daadwerkelijk voor het chips-schap stond.

Merk. Proef je het verschil tussen Euroshopper, huismark en Lays? En die lijpe Crocky-papegaai, waar ligt die op dat spectrum?

Smaak. Naturel? Snap ik. Paprika? Snap ik ook. Bolognese? Is een pastasaus, maar vooruit. Cheese onion? Kan ik in komen. Maar daar stopt het. Als je zin hebt in Stokbroodje Kruidenboter, koop je een stokbrood en kruidenboter. Heb je zin in chips met ketchup, dan koop je chips en ketchup. Patatje joppie? Dan hoor je helemaal niet in een supermarkt te zijn. Alles met kaasmaak valt sowieso af: die chips baden in een poeder waar je handen nog minstens vijf dagen naar ruiken.

Vorm. Gewone chips. Ribbel chips. Deep ridged (gewoon 'diep geribbeld', doe even normaal): simpelweg veredelde zoute golfplaten in een plastic zak. Tacochips is niet meer dan driehoekig karton, maar vergeleken met de rest klinkt dat nu als een fijne, veilige optie. Dan is er nog zo iets dat 'superchips' heet. Dat zou 'super crunch, super taste' moeten hebben. Klinkt als iets wat ik wil hebben (wie niet?) maar het doet me vooral twijfelen aan alle andere zakken chips. Zijn dat wakke smakeloze aardappellovaaltjes? Klinkt allerminst als iets dat ik wil hebben.

En zodoende koop ik door de stress helemaal geen chips: 187 verschillende zakken is me te veel. Zodat ik op ieder feestje waar ik één of meerdere van die 187 soorten weg zit te kanen heel nukkig kan blijven opmerken dat 'Ik dit normaal dus nooit koop hè! Nee, echt nooit. Dit is écht een uitzondering. Hihi!'

FEMKE BLOMMAERT studeert taalwetenschap

'Ik ging dramatisch dood'

Tom van Lieshout (20, religiewetenschappen)

Huis: Willem de Zwijgerlaan 273

Kamer: 40 m²

Huur: €250

Aantal bewoners: 1

Waarom betaal je zo weinig huur voor zo'n grote kamer?

'Dat is heel gênant, want het is bijzonder weinig. Ik betaal officieel 400 euro, maar ik kom in aanmerking voor huurtoeslag omdat ik een eigen voordeur heb. Ik kan het zo goedkoop huren omdat ik er twee uur vrijwilligerswerk per week bij doe.'

Wat voor vrijwilligerswerk doe je?

'Ik werk nu voor Taalontmoetingen. Zij helpen immigranten met het leren van de Nederlandse taal. Ik heb nu contact met een Eritreeër die gedeserteerd is uit het leger en naar Nederland gevlucht. Hij heeft succesvol zijn integratiecursus afgerond maar vindt het nog moeilijk om vloeiend Nederlands te praten. We wan-

delen en eten soms samen.

'Ik heb ook een tijdje interviews afgenomen bij de bejaarden in de flat hier-teenover met de vraag of er iets moet veranderen. Van die ouderen die twee uur lang een verhaal vertellen over hun hele leven, dat was wel leuk.

'Het project is bedoeld voor universitaire studenten en heet "Student in de wijk". Het is heel onbekend – de advertentie stond ergens op de DUWO-website verstoppt. Volgens mij zoeken ze nu geen nieuwe mensen meer.'

Wat staat er in je boekenkast?

'Ik heb een enorme interesse heb in religies en de mythes daaromheen, en filosofie. Ik vind het interessant dat mensen op verschillende manieren naar de wereld kijken en er rare denkbeelden over kunnen hebben.

'Dat heeft me ertoe aangezet een studieswitch te maken na één jaar ge-

schiedenis naar religiewetenschappen. Ik heb boeken over islam, hindoeïsme, boeddhisme; van alles. Twee jaar geleden ben ik christen geworden.

'Inmiddels heb ik ook een grote interesse voor theologie; daar wil ik een master in doen. Dit boek analyseert bijvoorbeeld één Bijbelboek vers voor vers met bijna een hele pagina per zin.'

Wat is dat Dungeons & Dragons-boek?

'Dat is een role playing game. Een spel-leider vertelt het verhaal, bijvoorbeeld: "Jullie zitten in een herberg en er komt een shady persoon met een ooglapje binnenlopen. Wat doe je?" Dan mag je als speler zeggen: "Ik begroet hem en bied hem een biertje aan", of: "Ik mep hem op zijn gezicht" - wat je maar wilt. Als je iets doet wat zou kunnen misgaan, rol je een dobbelsteen om te kijken of het lukt. Het is een vrij spel: het is alsof je een videogame speelt zonder restricties.

'Ik speelde maandenlang met een personage dat uiteindelijk op dramatische wijze doodging. Het was een liefdevolle man, die vreselijke dingen had meegemaakt. Bij een overval kreeg hij een vuurbal in zijn gezicht. Voordat hij stierf, zei hij: "Ik wil niet meer." Hij kon al het kwaad niet meer handelen. Toen hij stierf, was ik een echt beetje in de rouw.

'Momenteel zijn we een groep huur-lingen die een ontsnapte magiër moet opsporen voor zestienduizend euro. Eén van mijn groepsgenoten is alleen zo dom geweest om een lokale drugsbaron drugs aan te bieden in ruil voor informatie, zijn rugzak met veel drugs om te gooien en te zeggen: "Kies maar". Waarop die baron doodleuk alle drugs in beslag nam ter waarde van dertigduizend euro. Het is dus nu al een fiasco, fouten maken kan gebeuren.'

DOOR DANIELLE TUK

Bandirah